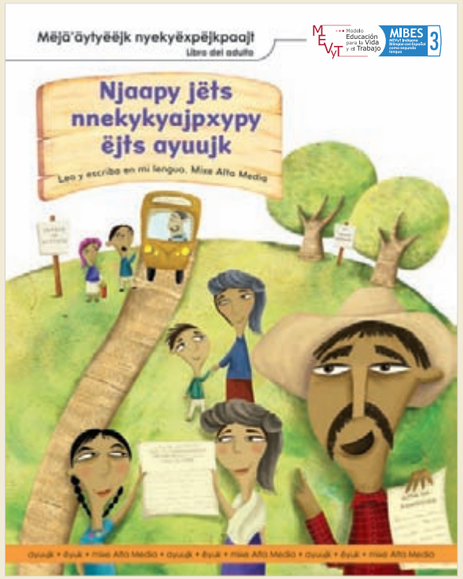

Mijts jëtyëjk, toxtyëjk, yukyakptëjk, mijxy to'oxy, yä'ät noky ëjxpäjkpajt taa xkëjëmpyky, yë jëte'n mmajk tunk pääjtp jëts ja xyajkyujt ja nokyjyaaky nokyäjpxën, xnëwënmayët, xnëkäjpxt xnëmatyä'äkt ja wijën kajën jëte'ep ayuujkjä'äy yajktumpy.

Este paquete de materiales educativos es para ti, persona joven o adulta que cursas el módulo *Leo y escribo en mi lengua. Mixe Alta Media*. Tiene la finalidad de apoyarte en la reflexión de algunos conocimientos sobre tu lengua materna, así como en el desarrollo de tus habilidades de lectura y escritura, por medio de diversos tipos de textos escritos en esta lengua.

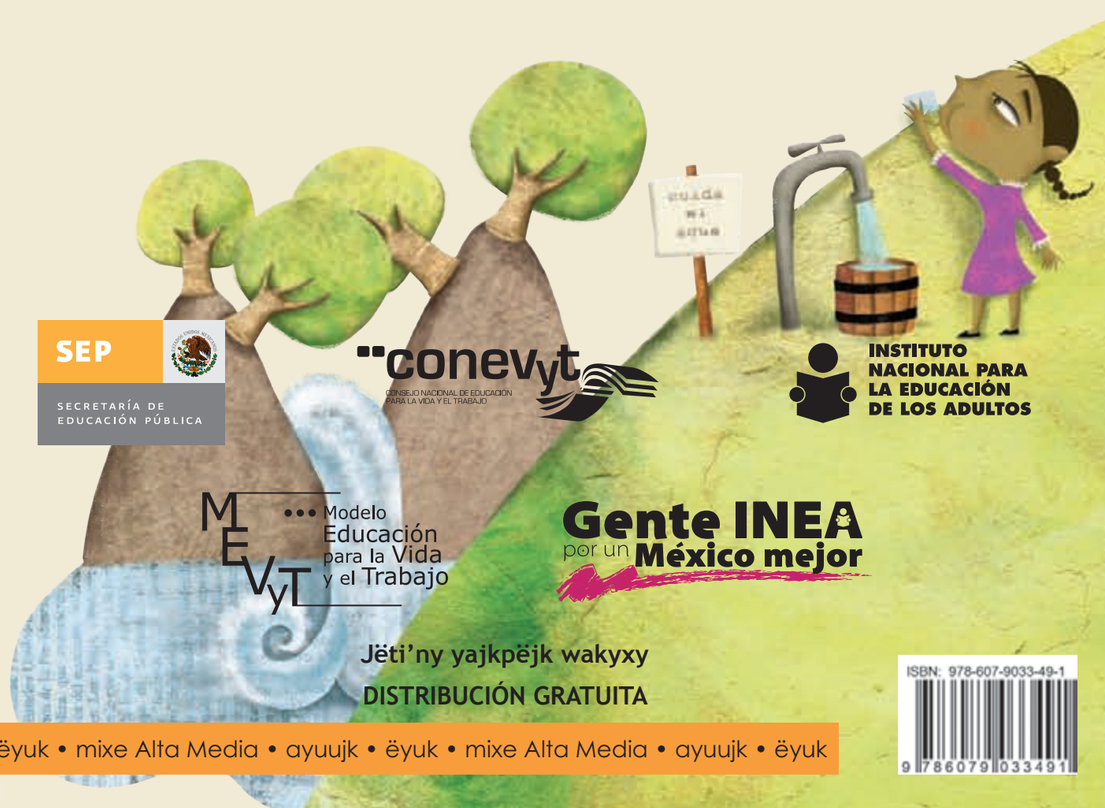

SEP
SECRETARÍA DE EDUCACIÓN PÚBLICA

conevyt
CONSEJO NACIONAL DE EDUCACIÓN PARA LA VIDA Y EL TRABAJO

INSTITUTO NACIONAL PARA LA EDUCACIÓN DE LOS ADULTOS

Modelo Educación para la Vida y el Trabajo

Gente INEA por un México mejor

Jëti'ny yajkpëjk wakyxy

DISTRIBUCIÓN GRATUITA

ISBN: 978-607-9033-49-1

ayuujk • ëyuk • mixe Alta Media • ayuujk • ëyuk • mixe Alta Media • ayuujk • ëyuk

Mëjä'äytyëëjk nyekyëxpëjkpaajt
Libro del adulto

Njaapy jëts nnekykyajpxypy ëjts ayuujk
Leo y escribo en mi lengua. Mixe Alta Media

Mëjä'äytyëëjk nyekyëxpëjkpaajt

Libro del adulto

Modelo Educación para la Vida y el Trabajo

MIBES MEVyT Indígena Bilingüe con Español como segunda lengua 3

Njaapy jëts nnekykyajpxypy ëjts ayuujk

Leo y escribo en mi lengua. Mixe Alta Media

ayuujk • ëyuk • mixe Alta Media • ayuujk • ëyuk • mixe Alta Media • ayuujk • ëyuk • mixe Alta Media

Modelo
Educación
para la Vida
y el Trabajo

Créditos a la presente edición

Coordinación académica
Sara Elena Mendoza Ortega
Carmen Díaz González

Autoría
Javier Avelino Fernández
Adriana Martínez García
Nicolás Hernández Velasco
Guillermina Duarte Hernández

Adaptación para la población hablante de ayuujk
Javier Avelino Fernández

Asesoría académica
Guillermina Duarte Hernández

Revisión técnica
Maribel Eloisa Hidalgo Morales

Apoyo técnico
Federico Tenorio Zaldivar

Coordinación gráfica y cuidado de la edición
Greta Sánchez Muñoz
Adriana Barraza Hernández

Seguimiento al diseño
Ricardo Figueroa Cisneros
Jorge Alberto Nava Rodríguez

Seguimiento editorial
María del Carmen Cano Aguilar

Supervisión editorial
Marlik Mariaud Ricárdez

Revisión editorial
Ruth González Balvanera
Hugo Fernández Alonso

Diseño
Ricardo Valverde González

Diagramación
Ricardo Valverde González
Norma García Manzano

Diseño de portada
Guadalupe Pacheco Marcos

Ilustración de portada
Valeria Gallo López de Lara

Ilustración
Valeria Gallo López de Lara
Vanessa Hernández Gusmao

Fotografía
Pedro Hiriart y Valencia

Leo y escribo en mi lengua. Mixe Alta Media. MIBES 3. Libro del adulto. D. R. 2010 ©Instituto Nacional para la Educación de los Adultos, INEA. Francisco Márquez 160, Col. Condesa, México, D.F., C.P. 06140.

Esta obra es propiedad intelectual de sus autores y autoras, y los derechos de publicación han sido legalmente transferidos al INEA. Prohibida su reproducción parcial o total por cualquier medio, sin autorización escrita de su legítimo titular de derechos.

ISBN *Modelo Educación para la Vida y el Trabajo*. Obra completa: 970-23-0274-9
ISBN *MEVyT Indígena Bilingüe con Español como Segunda Lengua*: 970-23-0500-4
ISBN *Leo y escribo en mi lengua*. Mixe Alta Media. MIBES 3. Libro del adulto: 978-607-9033-49-1

Impreso en México

Tiyety myëët'äjtypy

Yajkpääty

Tii yä'ät neky kyajpxypy myatyakypy 4

Nyëkejy 5

Mëtu'up apëjktiky. Atom nkäjp jëts ja tyu'un ja pyëjkën 6

Tu'uk apëjktiky. Käjpxmujkën matyäkmujkën.Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjp tsyënä'yën 8

Majtsk apëjktiky. Koo tu'uk noky kyojë'ëk.Ja jemy kyutunk yajkajxta'aky 23

Tëkëëk apëjktiky. Tnëwäämuk. Ja noky jëte'ep twamujkp ja jä'äy koo matyakmujkën tyunä'äny 35

Yajktunkpäät yë mëtu'ukp jëte'ep të x'ëjxpiky 49

Mëmajtsk apëjktiky. Atom nkäjp, mää tee kya'ey kyapäät 54

Tu'uk apëjktiky. Axëkëp ja et. Nyëkajpxypy koo nëëj n'ejx'yejtën 56

Majtsk apëjktiky. Yajktukmëtoy. Yajknëwamuk, koo anä'äkunk jyotpiky 69

Tëkëëk apëjktiky. Tsyo'n mëtump. Noky jyä'ätyjëte'ep ja u'nk jakam ejtp 84

Yajktunkpäät yë mëtu'ukp jëte'ep të x'ëjxpiky 98

Tii yä'ät neky kyajpxypy myatyakypy

Mejts muku'uk, yë neky ëjxpëjkpaajt ëxta xkëëm'aty, mejts yë mjaktanëpëjtääkëp, jëts ja nekyäjpxk nekyjyaaky yakxon xmëpëkt, tsyam yä'ät neky x'ëxjpëjktsonta'aky *Njaapy jëts nnekykyajpxypy ëjts Ayuujk*, xyëë'ajtypy, jëte'n tsyonta'aky yë ëjxpëjkën, wenjën kajën, konëm kyupat.

Mëjä'äytyëëjk nyekyëxpëjkpaajt ja' wyä'äny ko yakxon xmëpëkt yë nekyäjpxk nekyjyaaky, oy jëte'ep neky xkäjpxt, mupäät xjaakyukët, xajknëkajt, tukkiy nën jap nekyjotypy miny, ja wyä'äny ko xta'ëjxpëjkpat.

Ja mëjä'äy yajk'ëjxpëjkp, jët'en wyä'äny: oy ku yë ëjxpëjkën xkë'ëmpyky, ja' käjp tsyejkypy ko y'u'nk y'anä'äjk wijy kejy y'et. Jënejt.

Nyëkejy

Mää yä'ät noky ëjxpëjkpaajtën jap mayjyëëp awänäx xpäätä'äny, nyëkejy nyëkajpxypy tiyety yajktunämp jëts yë ëjxpëjkën tyuto'oty.

Nëwënmay mää tyunkpääty

Nëmatyä'äk jayen

Nokyäjpx

Jä'äy

Jakyuk

Yajkoj nokyjyä'äy

Nokyäjpx jëts nëwënmay

1

Mëtu'up apëjktiky

Atom nkäjp jëts ja tyu'un ja pyëjkën

Ti y’amëtoopy yë mëtu’ ukp apëjktiky Ku ja ëxpëjkp:

- Ja tsoopäätjtën tmo’oty ja ayuujk jä’äy ja tyu’un ja pyëjkën.
- Tjakyukët tii kyajpxypy myatyakypy nokyjyä’äy, tam yë nokyën jëte’ep kojp koo matyäkmujkën tyu’yo’oy.
- T’ijxkäpt wi’x nyëkejy, tjakyukët nayte’n nokyjyä’äy, tii kyajpxypy myatyakypy.
- Tjakyukët wi’x nyëkejy nokyjyä’äy, tii kyajpxypy myatyakypy, mëët awänäx.
- T’ijxkäpt ayuujk ääw y’awätsp yyuktujkp.
- T’ijxkäpt wi’x pëjkta’aky xyëë yajkjä’äy koo yajkpëjta’aky ja “tuk piky koonta’aky”, jëts koo ja noky yajkjaatsyonta’aky.
- T’ijxkäpt jëts tjaktunkpäätjt ja kajpyxy jëte’ep tnëkajpx wi’x ja pëkta’aky kyaxä’äky.
- T’ijxkäpt jëts tjaktunkpäät ja ayuujk jëte’ep jä’äy xyëë tkuwetsp.

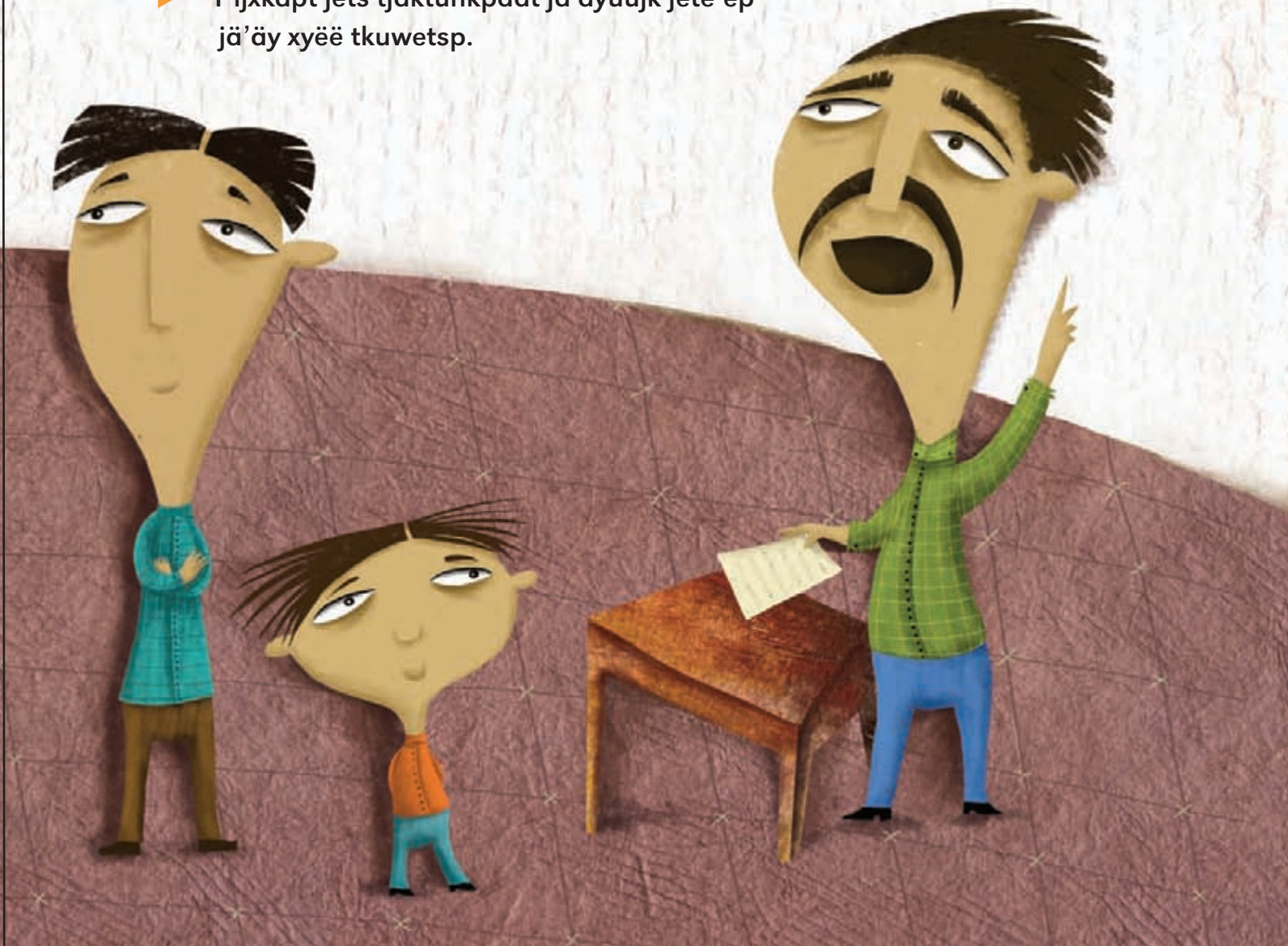

Tu'uk apëjktiky

Käjpxmujkën matyäkmujkën. Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjp tsyënä'yën

Nëwënmay mää tyunkpääty

Wën'ijx yë awänäx.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, jëts nëmatyä'äk.

- ¿Tii ntejën koo yë awänäx jäte'n yajkpëjta'aky?
- ¿Tii ntejën myatyäktëp?
- ¿M'ijx'äjtypy yë jëte'mp taa xwëën ijxy?
- ¿Mnëkxp mejts koo käjp myatyäkmiky?

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp.

Nyijky y'ey nijky pyäät

Ja käjpjä'äy'äjtën: tu'uk tu'uk yë ayuujkäjp nyijky y'ey nijky pyäät mëët ja pyujx ja kyäjp jëts jëte'n tsuj oy ja y'unk ja y'anä'äjk tsënëtët, yajkaxta'aky ja mëjkutunk, teety taak ja yajktijy, nayte'n yajkaxtäkixy mutskutunk'ajtën.

Tu'uk tu'uk ja ayujkäjp jam yajkmëët ja mëjä'ätyëjk, ja mëj teety ja mëj tääk, ja'ats jëte'n käjpxwejp, tanëwejtsëp koo ja käjp jyujkyäjtën kya'oy kyapäät.

Tukjëëp nijky e'yëm nijky pyäätyëm koo te yajkäjpxmiky, yajktijy **matyäkmujkën**.

Yë jëte'n nujunmä'äyëm wi'x te yajkäjpx oy yajkäjpx pääy, nëwëmay jëts jakyuk.

Nëmatyä'äk jayen

Wën'ijx ja'y yë nokyjyä'äy.

Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjpjujky'äjtën

Oy koo nëkäjpx nämatyäjkën, nëwënmä'yën wi'x jëte'n nkäjp jujky'äjtyëm, wi'x ja pujx käjp tsyëën tyan.

Kyaj ejtp yajknëwënmay ja käjptsënä'yën, ja äpteety ja oktääk jyunmä'äny, wi'x ja jujky'äjtën t'äätsët ojts. Koo jëte'n yajkpatsëën japë tsopätp jäts jëte'n ja'.

Tu'uk ja junmä'äny ojts ja majä'äytyëjk t'ëxët, yajktijy, **matyäkmujk**; ja pujx ja käjp nyamikyët, në'u'nk në'anä'äjk jëts ja käjpjujky'äjtën yajkäjpx'oy yajkäjpxpäät, jap jëte'n kyuk, pë tii jëte'n tseptäkp; koo tu'uk tu'uk ja jä'äy y'ääw y'äyuujk tpëjta'aky, yajkwëntsë'ëkëp ja'.

Oy nayte'n koo nëwënmä'äyën koo të mumää ja käjp tyëkäjtsn, kyaj jëte'n y'ujk yajktun tam ja majä'äytyëjk ja ejxtä'nën ojts tyajktänt. Ka' ja y'ujk yajknëmatyakn ja käjpjujky'äjtën, wi'x jëte'n yajktsoky ja käjp tyu'yo'oyty.

Jakëjxp jëte'n jyaa oy koo nëwënmä'yën, koo nëkäjpx nëmatyääjkën, tii jëte'n tyajktëkäjtsp yë käjp jyujky'äjtën. Koo ka' te yajk'oyjyääw mää ja matyäkmujkën tyuny amoony ja'y n'ijtyëm. Jatikëjxp jëte'n; jate'n jëte'n n'ayuujkjä'äy'äjtyëm.

Nokykyäjpy mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, jëts nëmatyä'äk.

- ¿Tii ntejën kyapxypy yë awänäx?
- ¿Tii ntejën kyapxypy myatya'akypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Tii wyä'äny koo naja'wën yë junmä'äny jëte'mp?

Yë yajk'ëjxpëjkp ja'y nekyäjpxämp, patmëtow yë nokyjyä'äy xyëë, *Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjp tsyënä'yën* jëts nëmatyä'äk.

Yë yajk'ëjxpëjkp ja'y nekyäjpxämp patmëtow yë nokyjyä'äy, tii ntejën tyijpy *Kajpxmujkën matyäkmujkën*.

Jaa jä'äy kajpyxy, jëte'ep mnasjawëp jam mpäätp mä yë nekyjyä'äyën.

Nokyäjpx

Nekyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy *Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjp tsyënä'yën*, nëmatyä'äkt.

Yäjpxnejt mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, jëts nëmatyä'äk:

- ¿Tii kyajpxypy myatyakypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Tikoo tsoopääty yë matya'aky jëte'mp?
- ¿Tëë tykäjtsn yë junmä'äny jëte'mp?
- ¿Tii jëte'n yajkmatyäkp koo käjp nyamiky?
- ¿Wi'x meets matyäkmukt?
- ¿Pënety matyäkmujkp?

Nokykyäjpy mëët yajk'ëjxpëjkp jëts päät mää wyä'äny *Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjp tsyënä'yën*.

Tikoo ntejën yë junmä'äy jëte'mp yajknëkajpyxy yajknëmatya'aky.

Jä'äy

Nokykyäjpy mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts nëjatyu'ut jatu'uk'oojk.

Oy koo nëkäjpx nämatyäjkën, nëwënmä'yën wi'x jëte'n nkäjp jujky'äjtyëm.

Tu'uk ja junmä'äny ojts ja majä'äytyëjk t'ëxët, yajktijy, matyäkmujk.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts nëwënmay, jakoj matya'aky.

matyäkmujkën	ayuujkäjp	të	yajkmatya'aky
nëwënmay	y'oy pyäät	namuk	yajktanëwets
tu'uk	meets	yë	ja
tyuny	tyëkäjtsn	ka'	tii
jëte'n	yajktamuky	në'u'nk	në'anä'äjk

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nekyjyä'äy.

Jakyuk

Wën'ijx wi'x yajkjä'äy yë ayuujk ääw *y'awätspë yuktujpë*.

Tu'uky yajkajpyxy tëkatsy yajkjä'äy			
A a	Ä ä	E e	Ë ë
I i	Ü ü	J j	K k
M m	N n	O o	P p
T t	TS ts	U u	W w
X x	Y y	'	

Wën'ijx jëts nëjatyu'ut yë ayuujk ääw y'awätspë yyuktujpë, jä'äy mää taynëpëjtäätkën.

Patkeets yë nokyjyä'äy jëte'ep awätspë yajktejp.

Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjpjujkyäjtën

Oy koo nëkäjpx nämatyäjkën, nëwënmä'yën wi'x jëte'n nkäjp jujky'äjtyëm, wi'x ja pujx käjp tsëën tyan.

Kyaj ejtp yajknëwënmay ja käjptsëna'yën, ja äpteety ja oktääk jyunmä'äny, wi'x ja jujky'äjtën t'äätsët ojts. Koo jëte'n yajkpatsëën japë tsopätp jäts jëte'n ja'.

Tu'uk ja junmä'äny ojts ja majä'äytyëjk t'ëxët, yajktijy, **matyäkmujk**; ja pujx ja käjp nyamikyët, në'u'nk në'anä'äjk jëts ja käjpjujky'äjtën yajkäjpx'oy yajkäjpxpäät, jap jëte'n kyuk, pë tii jëte'n tseptäkp; tu'uk tu'uk ja jä'äy y'ääw y'äyuujk tpëjta'aky. Yajkwëntsë'ëkëp ja'.

Oy nayte'n koo nëwënmä'äyën koo të mumää ja käjp tyëkäjtsn, kyaj jëte'n y'ujk yajktun tam ja majä'äytyëjk ja ejxtä'nën ojts tyajktänt. Ka' ja y'ujk yajknëmatyakn ja käjpjujky'äjtën, wi'x jëte'n yajktsoky ja käjp tyu'yo'oyty.

Jakëjxp jëte'n jyaa oy koo nëwënmä'yën, koo nëkäjpx nëmatyääjkën, tii jëte'n tyajktëkäjtsp yë käjp jyujky'äjtën. Koo ka' te yajk'oyjyääw mää ja matyäkmujkën tyuny amoony ja'y n'ijtyëm. Jatikëjxp jëte'n; jate'n jëte'n n'ayuujkjä'äy'äjtyëm.

Wën'ijx juun yajkjä'äy mëj ujkmutsk yë awätspë, nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp jëts nëmatyä'äk.

Yajkjä'äy mëj awëtspë, mëj yuktujkpë koo:

- Xëëkuyäxp.
- Njay tsyontääjkën okyjyä'äy, ku tu'uk kyxy jëts jatu'uk tsyonta'aky.

Patkiits yë awätspë yuktujpë jëte'epety mëj yajkjaapy.

Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjpjujkyäjtën

oy koo nëkäjpx nämatyäjkën, nëwënmä'yën wi'x jëte'n nkäjp jujky'äjtyëm, wi'x ja pujx käjp tsëën tyan.

kyay ejtp yajknëwënmay ja käjptsënä'yën, ja äpteety ja oktääk jyunmä'äny, wi'x ja jujky'äjtën t'äätsët ojts. koo jëte'n yajkpatsëën japë tsopätp jäts jëte'n ja'.

tu'uk ja junmä'äny ojts ja majä'äytyëjk t'ëxët, yajktijy, **matyäkmujk**; ja pujx ja käjp nyamikyët, në'u'nk në'anä'äjk jëts ja käjpjujky'äjtën yajkäjpx'oy yajkäjpxpäät, jap jëte'n kyuk, pë tii jëte'n tseptäkp; tu'uk tu'uk ja jä'äy y'ääw y'äyuujk tpëjta'aky, Yajkwëntsë'ëkëp ja'.

oy nayte'n koo nëwënmä'äyën koo të mumää ja käjp tyëkäjtsn, kyaj jëte'n y'ujk yajktun tam ja majä'äytyëjk ja ejxtä'nën ojts tyajktänt. Ka' ja y'ujk yajknëmatyakn ja käjpjujky'äjtën, wi'x jëte'n yajktsoky ja käjp tyu'yo'oyty.

jakëjxp jëte'n jyaa oy koo nëwënmä'yën, koo nëkäjpx nëmatyääjkën, tii jëte'n tyajktëkäjtsp yë käjp jyujky'äjtën. Koo ka' te yajk'oyjyääw mää ja matyäkmujkën tyuny amoony ja'y n'ijtyëm. Jatikëjxp jëte'n; jate'n jëte'n n'ayuujkjä'äy'äjtyëm.

Kukon yë m'ëjxpëjkpajt mëët yë muku'uk, jëts twën'ejxt xë'n tëë mjä'äy, yajko'ey pën mä'ät.

Jä'äy mejts mxëë, nayte'n m'unk m'anä'äk xyëë, mkäjp xyëë.

Ejts nxëë _____

_____

Nkäjp xyëë'ajty _____

_____

Nkäjp xyëë mää mëjkutunk tsyëën _____

_____

Mää yajkutujkp tsyëën _____

Ëjts n'anä'äk xyëë _____

_____

_____

_____

Nmëka'ax xyëë _____

_____

_____

_____

Nëkyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts yajkoj'ey.

Jä'äy muku'uk xyëë jëte'ep mëët m'ëjxpiky.

Ëjts nmuku'uktëjk xyëé jëte'ep mëët n'ëjxpiky _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Yajk'ëjxpëjkp xyëë _____

_____

Pënety mëët namyay xyëë: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Namyuk mëët tu'uk muku'uk jëts natyu'uk'ijx yë mnokyjyä'äy, jëts yajkoj'ey.

Yajkoj nokyjyä'äy

Nëkäjpx nëmatyä'äk tiyety mjamyetsypy koo ojts mnijkyxy matyakmujkp, jä'äy mää yanëpejktääk.

Tu'uk'ijx yajk'ëjxpëjkp jëte'ep të xjä'äy, yajkoj'ey pën mä'äty.

Nokyäjpx jëts nëwënmay

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp, yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Käjpjä'äy'äjtën*, nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpajtën.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *U'nk teety nyëëx tyajk'u'nkpääty* nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy.

Nokykyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp *Ja tu' yo'oypy myatya'aky*.

Nokykyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp yë *Ja pëjkën*, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën, nëkäjpx nëmatya'ak.

Majtsk apëjktiky

Koo tu'uk noky kyojë'ëky. Ja jemy kyutunk yajkajxta'aky

Nëwënmay mää tyunkpääty

Wën'ijx yë awänäx.

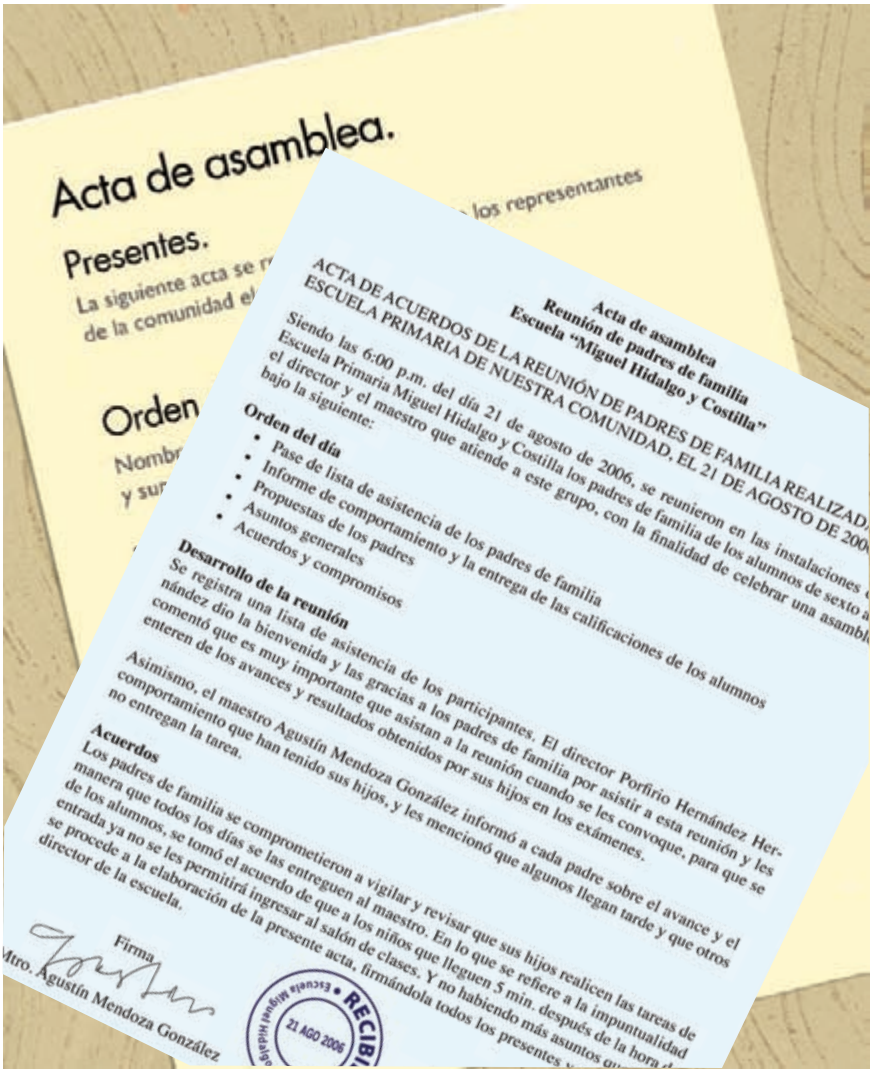

Acta de asamblea.

Presentes.

Orden

Acta de asamblea
Reunión de padres de familia
Escuela "Miguel Hidalgo y Costilla"

ACTA DE ACUERDOS DE LA REUNIÓN DE PADRES DE FAMILIA REALIZAD
ESCUELA PRIMARIA DE NUESTRA COMUNIDAD, EL 21 DE AGOSTO DE 200

Siendo las 6:00 p.m. del día 21 de agosto de 2006, se reunieron en las instalaciones
Escuela Primaria Miguel Hidalgo y Costilla los padres de familia de los alumnos de sexto a
el director y el maestro que atiende a este grupo, con la finalidad de celebrar una asambl
bajo la siguiente:

Orden del día

- Pase de lista de asistencia de los padres de familia
- Informe de comportamiento y la entrega de las calificaciones de los alumnos
- Propuestas de los padres
- Asuntos generales
- Acuerdos y compromisos

Desarrollo de la reunión

Se registra una lista de asistencia de los participantes. El director Porfirio Hernández Hernández dio la bienvenida y las gracias a los padres de familia por asistir a esta reunión y les comentó que es muy importante que asistan a la reunión cuando se les convoque, para que se enteren de los avances y resultados obtenidos por sus hijos en los exámenes.

Asimismo, el maestro Agustín Mendoza González informó a cada padre sobre el avance y el comportamiento que han tenido sus hijos, y les mencionó que algunos llegan tarde y que otros no entregan la tarea.

Acuerdos

Los padres de familia se comprometieron a vigilar y revisar que sus hijos realicen las tareas de manera que todos los días se las entreguen al maestro. En lo que se refiere a la impuntualidad de los alumnos, se tomó el acuerdo de que a los niños que lleguen 5 min. después de la hora de entrada ya no se les permitirá ingresar al salón de clases. Y no habiendo más asuntos de la hora de se procede a la elaboración de la presente acta, firmándola todos los presentes y

Firma

Mtro. Agustín Mendoza González

Escuela Miguel Hidalgo • RECIBI
21 AGO 2006

Nekykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, jëts nëmatyä'äk.

- ¿M'ijx nokyjyä'äy jëte'mp?
- ¿Mää yë jënte'm noky yajkpääty?
- ¿Tii wyä'äny yë noky jëte'mp?
- ¿Pën tjakojp?
- ¿Të eyjyuun mtajä'äty koo mejts xjakojt?

Nekykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp.

Noky kyojë'ëk

Noky kyojë'ëk: ja jëte'n tyijypy ma tukijy yajk japyajtkiixyën koo pujx käjp myatyäkmiky. Jëte'n ja tsyopäätjën yajkmo'oy tiyetyë yajkäjpx yajkmatyäkp.

Noky kyojë'ëk: naw yë kyojy, ja yajkëxjä'äy.

- Mää jä matyäkmujkën tyuny, tii xëë tii po'.
- Ja jä'äy xyëë jëte'ep ja mayäkmujkën tyajktu'ye'epy.
- Tiyetyë yajkäjpxäm yajkmatyäkämp.
- Tiyetyë kukëp, tiyetyë tseptäkp.
- Ja jä'äy xyëë pënety matyäkmujktëp.
- Yajk tsä'äy.

Jap jëte'n jatu'uk'oojk yajkpa'ijx koo te tsyepta'aky.

Tu'uk ja nokyjyaapy yajkajxta'aky.

Yë jëte'n nujunmä'äyëm wi'x yë Noky kyojë'ëk, koo te yajkäjpyxy yajkmaatya'aky, nëwëmay jëts jakyuk.

Nëmatyä'äk jayen

Wën'ijx ja'y yë nokyjyä'äy.

Tu'uk noky kyojë'ëky ku ja jemy kyutunk yajkajxta'aky

Täxtujk yäxp, ja' mäjk ämp agosto po' majts mil ja juxtujk jumëjt y'any, namuk nakäpx ja pujx ja käjp ye'miky mëët ja kyutunktëjk, ja matyäkmujkën tunääjnëp jëts ja jemy kyutunk yajkäjxtä'äkt.

Tiyety jäte'n yajkäjpxämp: mitu'ukp, koo yajkxëëkuyäxkëxt pënety jä'tëp; majtsk, kutunk ääw ayuujk tyajknäxt; tëkëëk, yajkajxtä'äkt pën ja matyäkmujkën tyajktuyo'opy: majktäxk, ja patkëmët noky yajkäjpxt; mukoxk, ja jemy kyutunk yajkaxtä'äkt; tutujk, tiyety ka'eyëp ka pääjtëp.

Mitu'ukp, ja kutunk txëëkuyäxkixy ja pujx käjp, namuk jëte'n të mjä'ät, tsuj oy nayäw ku meets ment. Majtsk, ja kutunk ääw ayuujk tyaknaxy namuk të nja'tyëm namuk yë matyäkmujkën najkukëjxyën, tsuj oy jëte'n mkäjpxtët, matyä'äktët. Tëkëëk, yajkajxtäkiixy ja jä'äy jëte'ep ja matyäkmujkën tyajktuyo'yämp. Majktäxk ja patkë'm noky yajkajpyxy. Mukoxk, jayën yajktanëwets wi'x yajkaxtä'äktët ja jemy kyutunktëjkt, kyuk koo tëkëëkety yajktakäjpxpat, jëts tu'uk yajkwë'ijxt, jëts nayte'n nyanyëkäjpxtu'utët, pën kyaj myatä'äkt, tsyontä'äky ja mëj kutunk jya; yajkaxtääjky, ja Päät, Xëëwään mëët ja Pels.

Tëtujk, ja' ja käjp y'amëtoopy pyëjktsoopy koo tëkëëk ja patkë'mët ayuujk yajkäjxpt yajkmatyä'äkt, wi'x jëte'n tyu'yo'oy; tu'uk ja kutunk patkëmët, pënety ja yoj tmëët'äjtp; majtsk, koo jatu'uk'oojk ja käjp yajkwäämukt jëts yajknëmatyä'äkt wi'x ja tsapä'än yajkäjpx oyët mëët jatu'ukp käjp; tëkëëk, koo yajknëkojt yë nëëkojp.

Jëte'n tyany koo tsojk ja kutunk kyäjpxä'äny jëts yajk wejts'oyët tiyety tsyam ka kukëp, jëte'n kyukëx yë kajpyxy matya'aky, ja kutunk wyä'äny, jëte'ep të tsyam yajknëmatya'aky yë' jëte'n npatu'nëm.

Firma

Javier A Fernández

Javier Avelino Fernández
Yajkkutujkp

Municipio de Sta. María Tlahuitoltepec
10 AGO 2007

Firma

José Amador Rámirez
Mëj kutunk

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Tii jam m'ijxypy mä yë nokyjyä'äy?
- ¿Tii ntejën kyapxypy myatya'akypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Tiko yajktsä'äy?
- ¿Tii wyä'änyë noky jëte'mp?

Yë yajk'ëjxpëjkp ja'y nokyäjpxämp, patmëtow yë nokyjyä'äy xyëë, *Ja jemy kyutunk yajkajxta'aky*, jëts nëmatyä'äk.

Tii ntejën tyijpy "Ja jemy kyutunk yajkajxta'aky".

Jaa jä'äy ayuujk, jëte'ep mnasjawëp jam mpäätp mä yë nokyjyä'äyën.

Nokyäjpx

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy, *Ja jemy kyutunk yajkajxta'aky*.

Nokyäjpxnejt mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Tii kyajpxypy myatyakypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Jënääk ja jä'äy nyamyujky?
- ¿Pën ja matyäkmujk tjajktu'ye'epy?
- ¿Tii ojts tnëmatyä'äkt?
- ¿Pënety xëëtëjkëp mää yë nokyën?

Nokyäjpx jëts päät mä yë nokyjyä'äyën, "Ja jemy kyutunk yajkajxta'aky", tiyety ojts yajkapyxy yajkmatyä'äky.

Nëkäjpx nëmatyä'äk, wi'x ntejën ja jä'äy jëte'ep ojos tja'ay yë noky "Ja jemy kyutunk yajkajxta'aky", tii ntejën tumpy.

Jä'äy

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts nëjatyu'ut jatu'uk'oojk.

Täxtujk yäxp, ja' mäjk ämp *agosto* po' majts mil ja juxtujk jumëjt y'any, namuk nakäpx ja pujx ja käjp ye'miky mëët ja kyutunktëjk.

Ja kutunk txëëkuyäxkixy ja pujx käjp, namuk jëte'n të mjä'ät, tsuj oy nayäw ku meets ment.

Kukon yë m'ëjxpëjkpajt mëët yë muku'uk, jëts twën'ijxt wi'x tëë mjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, jëts nayte'n yë awänäx, nëwënmay, tanëkeets jëte'ep mëët nyapyäätу.

Ja käjpjä'äy mëët ja

yojtëk

Ja käjpjä'äy ojts nyamikyët mää ja

kyutunk

Ja kutunk patkëmët

këyätääjk

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy tatë xjaykyapyxy, yajkoj'ey pën tëë myä'äty.

Jakyuk

Wën'ijx tu'ukety yë awänäx jëts jakyuk. Nokyäjpx mëët yajkëjxpëjkp tu'ukety, jakyuk jëts jakyäpx.

nikx

mëjä'äy

_____ jëts _____ ja kutunk.

jemy

Myatyäkmukt mää ja _____ kyëyätääjk.

tsujxk

tsäjpts

Yajkxexy ja kepy yajkutujkp mëët *listón* _____ jëts _____.

Namyuk mëët jatu'tuk yë muku'uk jëts xwën'ijxtët yë nokyjyä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Wën'ijx jatu'uk'oojk jëte'ep të xjä'äy, nëmatyä'äk wi'x nyëkejy. Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp.

Jaa mumää kajpyxy jëte'ep nyëkajpyxy nyëmatya'akypy wi'x ja jä'äy, ja juyujk, ujk ja pëjkta'aky kyaxë'ëky

Yajkmëët'aty: tuta'aky, axëëk, oy, amëj, päk, tsuj, nikx.
Wi'x kyaxë'ëk: mëj, mustk, nikujk.
Wi'x kyaxë'ëk: pijk, tëkëëk nuux, pony, kon.
Ujky: tsäjpts, pu'ts, tsujxk, jëjk woox, jääm.

Wi'x yajknëkapyxy yajknëmatya'aky: wi'x kyaxä'äk ja jä'äy, ja juyujk, ujk ja pëjkta'aky.

Ku yë atom n'ayuujk njä'yën nkäjpxën jayen yë yajkpëjta'aky jëts jatu'uk'oojk yajkxëëkuyä'äxy.

Ujk ijxyëm, wën'ijx: **tsuj pëjy, mëj kutunk, poop uk, nuux mijx, niké tutk**.

Patkeets tu'ukety yë kajpyxy jëte'ep tnëkäjpxp tnëmatyakp wi'x ja jä'äy ja pëjkta'aky kyaxë'ëky.

Ja kutunk tëts ja myëjä'äyën.
Ja käjpjä'äy poop ja kyujup.
Mää ja käjpjä'äy myatyäkmukt, jëjk uk jap may.
Ja toxtyëjk jëte'ep ojts jyä'ät matyäkmujkp tsäjp ja xyox.
Awä'än ja kutunk kyajpyxy.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp jëts jakyä'px mëti'ip mëët nyapyääty.

_____ ja kiixy **pijk**

_____ ja toxtyëjk **poop**

_____ ja kepy yajkxon **tunäxtëp**

_____ ja këyäjtääjk **tsunax**

_____ ja wyit **jemy**

_____ ja kyapyajt **mäj**

_____ ja tëjk mää myatyäkmukt **mëj**

Namyuk mëët tu'uk muku'uk jëts natyu'uk'ijx yë mnokyjyä'äy, jëts yajkoj'ey.

Yajkoj nokyjyä'äy

Yajkojt tu'uk yë noky, nokyäjpxt mëët yajk'ëjxpëjkp jëts jakyäpx, nämatyä'äkt.

Noky kyojë'ëk

_____ yäxp koo ja xëë po' _____

jumejt yo'oy _____.

Namuk ëëts amiky _____,

Mëët ja mëjkutunk jëte'ep xyëë'äjtypy _____.

_____

Yä'ät ayuujk jëte'n ojtos yajkmatya'aky _____

_____

_____

Yä'ät ayuujk ojts kyuk _____

_____

_____

Kyaj tee y'ujk yajkmatyäkn, ta yä'ät noky y'atujkn, ja matyäkmujkp xyëëtëjkëkiixy.

_____ _____

Municipio de Sta. María Tlahuitoltepec 10 AGO 2007

Lucas Ah Alberto Pérez

Tu'uk'ijx yajk'ëjxpëjkp jëte'ep të xjä'äty, yajkoj'ey pën mä'äty.

Nokyäjpx jëts nëwënmay

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Ja tunk ja pëjk, ja käjpmëtu'unën*, nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpajtën. Nokyäjpx kanääk'oojk mëët yajk'ëjxpëjkp.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Ëëts ja n'ayuujk*.

Nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpajtën.

Nokyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp, *Mi'ikyxy*, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpajtën.

Tëkëëk apëjktiky

Tnëwäämuk. Ja noky jëte'ep twamujkp
ja jä'äy koo matyakmujkën tyunä'äny

Nëwënmay mää tyunkpääty

Wën'ijx yë awänäx.

PODER JUDICIAL
DEL ESTADO
DE OAXACA

C I T A T O R I O

SR: JESUS RODRIGUEZ, SE LE EXSORTA A COMPARECER ANTE ESTE JUZGADO MENOR DEL IV DISTRITO JUDICIAL DEL ESTADO, LIBRE Y SOBERANO DE OAXACA, EN LA AUDIENCIA DEL DIA MIERCOLES 20 DE JULIO DEL 2009, A LAS 11:00HRS A.M. (ONCE DE LA MAÑANA) PARA UNA PLATICA, EN EL JUZGADO QUINTO DE SAN JUAN YOLOMECATL, OAXACA

OAXACA a 15 DE JULIO DEL 2009.

EL JUEZ,
C.PROFR: SANTIAGO CASTILLO AGUAYO.
EL SECRETARIO,
C.PROFR: JORGE CARLOS CASTILLO.

PODER JUDICIAL
DEL ESTADO DE OAXACA

C.C.P. EXPDIENTE CITATORIO.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, jëts nëmatyä'äk.

- ¿M'ijxy nokyjyä'äy jëte'mp?
- ¿Mää yë jënte'm noky yajkpääty?

- ¿Tii wyä'äny yë noky jëte'mp?
- ¿Pën tjakojp?
- ¿Të eyyuun mtajä'äty koo mejts xjakojt?

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp.

Tnëwäämuk

Tnëwäämuk, jëte'n yajktijy ja nokyjyä'äy jëte'ep tu'uk tu'uk ja jä'äy yajktanëkajxëp koo matyäkmujkën tyunä'äny, ja pujx ja käjp yajkwäätsey.

Yë kutunktëjk yajktuntëp ku näjyty tee jotmay yajk käjpxä'äny yajkmatyäkä'äny.

Jap jëte'n yajkëxjä'äy:

- Xëëkojpk
- Xyëë pën yajktanëkajxëp
- Tii yajkäjpxämp yajkmatyäkämp
- Tii xëë tii po' jëts jënäayäxp tsyontäkä'äny
- Tii xëë tii po' kyojy yë noky
- Xëëw pën tkajxp
- Yajk tsä'äy

Yë jëte'n nujunmä'äyëm wi'x yë noky kyojy jëte'ep yajk tejp Tnëwäämuk koo te yajkäjpyxy yajkmaatya'aky, nëwëmay jëts jakyuk.

Nëmatyä'äk jayen

Wën'ijx ja'y yë nokyjyä'äy.

Kutunk wäätsoop
Tnëwäämuk

Meets teety, tääk: Jëtsuk Anatuuj Rodríguez

Mejts muku'uk may'äjtën xtunt jëts me'nt matyäkmujkp, ja jemypy kyutuk yajkajxtä'äkämp, jëte'ep jumenjt nteety'äjtëm ntääk'äjtëm.

Mäjk'ämp *agosto* po', yä't jumejt jëte'mp, mäjk yäxp tsyontä'äkä'äny, mää ja kumuunytyëjk yajkmëët'atyën. N'amtoy npëjktsoy koo tsojk me'mt mjä'ät, ey koo mja'ät pën ja mtajä'äty, jëts mnakyukäjpxët. Pën kamemp jap ja kyuju'uny.

Lucas Atanacio Matías
Tëjk amääp

Municipio de Sta. María Tlahuitoltepec
10 AGO 2007

Manuel Alberto Pérez
Mëj kutunk

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Tii jam m'ijxypy mä yë nokyjyä'äy?
- ¿Tii ntejën kyapxypy myatya'akypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Pënety xyëë jam memp?
- ¿Tii wyä'änyë noky jëte'mp?
- ¿Tiko tyëkatsy yë letr mumää?
- ¿Tiko yajktsä'äy?

Yë yajk'ëjxpëjkp ja'y nokyäjpxämp, patmëtow yë nokyjyä'äy xyëë, tnëwäämuk jëts nëmatyä'äk.

Nëmatyä'äk tii jëte'n tyijpy tnëwäämuk.

Patmëtow yë nokyjyä'äy, yajk'ëjxpëjkp ja'y nokyäjpxämp.

Nokyäjpx

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy kutunk wäätsoop *Tnëwäämuk*.

Nokyäjpxnejt mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Tii kyajpxypy myatyakypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Pën yajk'eyëp yë noky taa yajkxëë mo'oy tnëwäämuk?
- ¿Tii jëk yajkmatyä'äkäm?
- ¿Mää jëk ja matyä'kmujk tyunä'äny?
- ¿Tii xëë tii po' tyunä'äny ja matyä'kmujk?

Jumpet mää ja nokyjyä'äyën, päät tii xëë'äjtypy, jëts jä'äy mää tyanëpëjktääk:

_____

_____

Juun tyunä'äny ja matyä'kmujkën, jä'äy:

Tii xëë tii po': _____

Jënääk yäxp: _____

Pën yë noky yajktanëkajxëp: _____

_____

Nëmatyä'äk: ¿Tiko ntejën yë noky ojts yajkjä'äy?, ¿tii ntejën tyajotmaapy?, ¿tiko tëjk'amääp xyëë tpëjta'aky?

Jä'äy

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts nëjatyu'ut jatu'uk'oojk.

Mejts muku'uk may'äjtën xtunt jëts me'nt matyäkmujkp.

Jemypy kyutunk yajkajxtä'äkämp, jëte'ep jumejt nteety'äjtëm ntääk'äjtëm.

Kukon yë m'ëjxpëjkpajt mëët yë muku'uk, jëts twën'ijxt wi'x'n tëë mjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, jëts nayte'n yë awäwnäx, nëwënmay, jakyäpx.

Ojts ja _____ nkë'ëmpiky.

PODER JUDICIAL DEL ESTADO DE OAXACA

CITATORIO

A COMPARECER ANTE ESTE JUZGADO MENOR DEL IV DISTRITO JUDICIAL DEL ESTADO, LIBRE Y SOBERANO DE OAXACA, EN LA AUDIENCIA DEL DIA MIERCOLES 20 DE JULIO DEL EDUV, A LAS 11:00HRS A.M. (ONCE DE LA MAÑANA) PARA UNA PLATICA, EN EL JUZGADO MENOR DE SAN JUAN

OAXACA A 19 DE JULIO DEL EDUV.

C.PROFR. JORGE CARLOS CASTILLO.

PODER JUDICIAL DEL ESTADO DE OAXACA

C.C.P. EXPEDIENTE CITATORIO.

tnëwäämuk

Ja matyä'kmujkën tyunä'äny mää _____.

kumuunytyëjk

Ja _____ wätsoop.

kutunk

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy tatë xjaykyapyxy, yajkoj'ey pën tëë myä'äty.

Jakyuk

Wën'ijx tu'ukety yë awänäx jëts jakyuk. Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjya'ay.

Ëjts këm nijkxämp matyäkmujkp.

Mejts këm nëjkx.

Yë **Xëwään** nëjkxp mää kumuunytyëjk.

Yë' nëjkxp mää kumuunytyëjk.

Nëjkxp nayte'n yë **Irene**.

Nëjkxp **yë'**.

Irene, Xëwään mëët ëjts matyäymujkp nijkyxy.

Matyäymujkp **ëëts** nikyxy.

Maximino, Ismael jëts mejts nokyäjpx yë ajktukmëtoy.

Nokyäjpxt **meets** yë yajktukmëtoy.

Yë Manuel, Agapito jëts Pedro yë noky tkontäkp.

Yë' ojts tkontä'äkt yë noky.

Wën'ijx jatu'uk'oojk jëte'ep të xjä'äy, nëjunmay yë kajpyxy taa yëjk nyëkiitsy, nëmatyä'äk tu'ukety.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy.

Ja mumää yë kajpyxy ja' wyä'äny koo yë jä'äy xyëë tkuweejts, nokykyäjpx tu'ukety jëts jakyuk:

- ëjts
- mejts
- yë'
- atom
- ëëts
- meets
- yë'ët

Ujk ijxyëm yë nokyjyä'äy:

Yë nokyjyä'äy **Xëëwään nëkxp matyäkmujkp mää kumuuny tyëjkën**, yë **Xëëwään** nkuwejtsëm mëët **yë'**, jëts wyä'äny: **yë'** nëkxp matyäkmujkp mää kumuuny tyëjkën.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, nokyäjpx yë jä'äy xyëë, jëts jakyäpx, jatu'uk'oojk kuwets yë jä'äy xyëë mëët yë xëëkuweejts mää yë pijkunkën, ja' yë jëte'ep të jayen n'ixyëm.

Miguel, Xëëwään, María

Yë Tnëwäämuk wa' jya'yë _____

yë'

Nteety

Nakyutuunëp nnijkyxy mëët _____ . **ëëts**

Pedro

_____ ojts tnokyajpyxy yë Tnëwäämuk. **yë'ë**

Adriana

Yë ntääk _____ nëjkxp matyäkmujkp. **mejts**

Nosotros dos y ellos

_____ myatya'akt mëët kutunk. **yë'**

Namyuk mëët jatu'tuk yë muku'uk jëts xwën'ijxtët yë nokyjyä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety, yë nokyjyä'äy, pëjktä'äk jëte'ep tkuwejtsp yë xyëë, nokyäjpx jëts tanëkeets jëte'ep mëët nyapyäätу, jëte'n tam jam tu'uk tnë'ijxën.

ntajk näjx xyëë	yë'	expëjkp	meets
	ëjts		yë'ët
ye'epy	atya'aky	kapy	ëjts
	ëëts		ni'ik

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts nëkiits yë pijkunk mäyety yë kajpyxy yajkpääty jëte'ep yë xëë tkuwejtsp.

- ◯ Ëjts këm nijkyxy.
- ◯ Tawä'äts yë ëjxpëjkptäajk.
- ◯ Matyä'äkt meets mëët.
- ◯ Axëkëm yë mixt.
- ◯ Mëj mejts mtëjk.
- ◯ Mejts pëtëk yë muku'uk.
- ◯ Tsyampts nejt nä¨xt.
- ◯ Tuntëp yë'.

Namyuk mëët tu'uk muku'uk jëts natyu'uk'ijx yë mnokyjyä'äy, jëts yajkoj'ey.

Yajkoj nokyjyä'äy

Nëwënmay koo mejts mkutunk'aty, ja matyäkmujkën tunanëp, ya nokyjyä'äy kojämp jëte'ep txëë'äjtp Tnëwäämuk, yajkoy tu'uk.

Ëjxpëjktääjk mutsk anä'äk jya' Rafael Ramírez Tnëwäämuk

Teety, tääk _____

_____.

Ja' meets myajktanëwätsowëp:

_____

_____

Tii xëë tii po' tyunä'äny ja matyäkmujk:

_____

_____

_____ _____

(Firma) (Firma)

Tu'uk'ijx yajk'ëjxpëjkp jëti'ip të xjä'äty, yajkoj'ey pën të myä'äty.

Nokyäjpx jëts nëwënmay

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp, yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Xëjkwënääxy*, nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën. Nokyäjpx kanääk'oojk mëët yajk'ëjxpëjkp.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Ijxkäp nëëpa'äm käjpn*, nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën.

Nokyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp, *Nëëpa'äm matya'aky*, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën.

Yajkoj tii y'amtoopy pyëjktsoopy yajktunkpäät jëte'ep të xjakjujy.

Tu'ukpë. Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy.

Nyijky y'ey nijky pyäät

Ja käjpjä'äy'äjtën: tu'uk tu'uk yë ayuujkäjp nyijky y'ey nijky pyäät mëët ja pyujx ja kyäjp jëts jëte'n tsuj oy ja y'unk ja y'anä'äjk tsënëtët, yajkaxta'aky ja mëjkutunk, teety taak ja yajktijy, nayte'n yajkaxtäkixy mutskutunk'ajtën.

Jä'äy tii kyajpxypy myatya'akypy yë nokyjyä'äy.

Majtskpë. Jä'äy tiyety yajkëxjaapy koo tu'uk noky kyojy koo matyäkmujkën tyuny.

Tekëëkpë. Nëkäjpx mää tyunkpääty yë ayuujk jëte'mp, jä'äy mää tyanëpëjktääk.

- Xyëë kojpk
- Ja jä'äy xyëë jëte'ep yajktanëkajxëp
- Tikëjxp yajkwätsey
- Tii xëë tii po'
- Mää kyojy jëts tii xyëë
- Xyëë pën tyajkojp
- Tsä'äy

Majktäxkpë. Yajknatuk pijk ja tnëwäämuk, jënkeets yë neky jëte'ep kojp koo jä'äy myatyäkmukt, jën'uk tsäjpts yë Jëte'n ayuujkjä'äy twejts'ey twejtspäät ja käjpjujkyäjtën.

Kutunk wëëtsoop
Tnëwäämuk

Tu'uk noky kyojë'iky ku ja jemy
kyutunk yajkajxta'aky

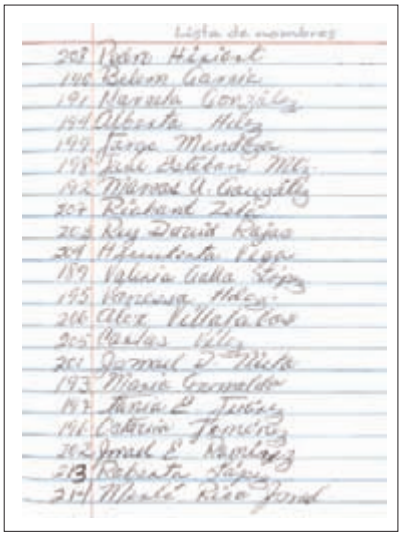
Lista de miembros

Mukoxkpë. Nëkäjpx nëmatyä'äk tii wyä'äny ja noky jëte'ep kojp koo jä'äy myatyäkmukt.

Tii tii wyä'äny yë noky jäte'ep txëë'äjtypy tnäwäämuk.

Tutujkpë. Patkeets yë kajpyxy jëte'ep tnëkajpxp wi'x ja jä'äy ja pëjkta'aky kyaxë'ëky.

Tsajpts ja jä'äy wyit, jëte'ep ojts tyajkminy ja poop noky tnëwäämuk, wyääny, mejts mëjä'äy jam japom mnëkxt mää jemy kyutunk tsyëën. Ojts ja nmutsk u'nk ujkway, pumä'äy najty ja'.

Jëxtujkpë. Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy, jënkeets ja kajpyxy jëte'ep ja jä'äy xyëë tkuwejtsp.

Yë' nëjkxp mää ëjts käjpën.

Yë' yajk'ëjxpëjkp.

Ëëts matyäkmuk.

Meets mtuntëp.

Mejts të xkë'ëpiky.

Ëjts këm nëjkxp.

Jä'äm atom.

Tuktujkpë. Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy, jatyëkäts yë jä'äy xyëë, pëjktä'äk jëte'ep tkuwejtsp.

Yë kiixy nëjkxp mää ëjxpëjktääjk.

_____ nëjkxp mää ëjxpëjktääjk.

Yë teety Xëëwään yajk'ëjxpëjkp.

_____ yajk'ëjxpëjkp.

Margarita, Socorro jëts ëjts matyäkmujkp nijkyxy.

Matyäkmujkp _____ nijkyxy.

Mario, Manuel mëët mejts pëtëjkëtëp ja y'u'nk ko ja noky tyajk'oy.

Pyëtëjkëtëp _____ y'u'nk ojts tjak kojt yë noky.

Irene mëët yajk'ëjxpëjkp kutunk, tyajkojy ja Tnëwäämuk.

_____ ojts tjak kojt yë noky.

2 Mëmajtsk apëjktiky

Ałom nkäjp, mää łee kya'ey kyapäät.

Ti y'amëtoopy yë mëmajtsk apëjktiky Ku ja ëxpëjkp:

- Nëwënmay tii ka'eyëp kapääjtëp mää yë mkäjpën, ja et nääxwiiny tyëkäjtsnë kyaj it y'ujktuun, nëëj y'amäätyëjkën, kepy kyëjxnë, ey ntejën koo waan nëjunmä'yën.
- Tjakyukët tii kyajpxypy myatyakypy yë noky jëte'ep txëë'äjtp, Yajktukmëtoy, ja noky jëte'ep yajktanëkaxëp, pën jakam mum mëtump, ëjxpëjkp.
- Tjakyukët, tjaknëkajt tii kyajpxypy myatyakypy mayëëp nokyjyä'äy.
- Tjakyukën, tjaknëkajt tii kyajpxypy myatyakypy nokyjyä'äy.
- T'ejxkäpt jëts jakyukën ja kajpyxy jëte'ep yajktejp; xëëkojpk, atëtspë.Tyajktunkpäät koo nokyäjpxt nyokyäjpxt.
- Tjakyukët wi'x ja yajkon'ey yajkonpäät yë nokyjyä'äy, jëts oy tsuj yajkmëtokuk, mëte'ep jayën nëjkxp.
- Nyokyjyä'äty nyokykyäjpxt, mää tyajktunkpäät ja xëëkojp, atëtspë tam yë ayuujk ääw tyunën.
- Tnëjatyu'ut nokyjyä'äy jëts nayte'n tyajkojt, Yajktukmëtoy, tnëwäämuk, jëts ja noky jëte'ep tunkpätp ko jakam n'ejtën.
- Nyokyjyä'äty nyokykyäjpxt, mää tyajktunkpäät ja xëëkojp, atëtspë tam yë ayuujk ääw tyunën.

Tu'uk apëjktiky

Axëkëp ja et. Nyëkajpxypy koo nëëj n'ejxy'ejtën

Nëwënmay mää tyunkpääty

Wën'ijx yë awänäx.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, jëts nëmatyä'äk.

- ¿M'ijx'äjtypy yë nokyjyä'äy jëte'mp?
- ¿Tii ntejën myatyakypy?
- ¿Tii kyajpxypy myatyakypy yë awänäx?
- ¿M'ijx'äjtypy yë noky jëte'mp taa xwëën ijxy?

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp.

Nyëkajpxypy

Nyëkajpxypy jëte'n yajktijy tu'uk ja kajpyxy, ja' jëte'n nyëmatyakypy ku te xëëkuyä'äxy, tam et xyëëwën, jä'äy ujk pëjkta'aky xëëw, nayte'n tnëkapyxy mää et y'amääy jëts ka' nëkoo, ntsepäätjën.

Ujk'ixyëm: ta mum kyëxjä'äy, jëte'n wyä'äny, **yajkë' nëëj, ejx y'et nëëj, mo'oy m'u'nk nëëkë', kya't pestä'äk xko'ot**, yë tse'yëp jëte'n tpëjktäkp.

Jakëjxp jëte'n yajktijy nyëkajpxypy koo tee tnëmatya'aky, yajkpëjta'aky ejxtuujy.

Yë jëte'n nujunmä'äyëm wi'x yë noky kyojy jëte'ep yajk tejp nyëkajpxypy, koo tee tnëmatya'aky nëwëmay jëts jakyuk.

Nëmatyä'äk jayen

Wën'ijx ja'y yë nokyjyä'äy.

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Tii ntejën kyapxypy myatya'akypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Tii ntejën kyapxypy yë awänäx?
- ¿Tii wyä'äny koo naja'wën yë junmä'äny jëte'mp?
- ¿Ey ntejën koo nëmatyäkën?

Yë yajk'ëjxpëjkp ja'y nokykyäjpxämp, patmëtow yë nokyjyä'äy xyëë, yajkwä'äts ijtyëm yë nëëj, tii jëte'n tyijpy.

Jaa jä'äy ayuujk, jëte'ep mnasjawëp jam mpäätp mä yë nokyjyä'äyën.

Nokyäjpx

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy *Yajkwä'äts ijtyëm yë nëëj*, nëmatyä'äkt.

Nokyäjpxnejt mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Tii kyajpxypy myatyakypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Tii yë nokyjyä'äy xyëë'ajtypy?
- ¿Tikëjxp koo nyajkwä'äts ijtën yë nëëj?
- ¿Tii jätëp koo pëtsëmtäjk kyaj nyajk o'oyën?
- ¿Mää nyijkyxy yë nëëj koo tyu'ujy?

Tii nyëkajpxypy nyëmatya'kypy yë nokyjyä'äjy yajkwä'äts ijtyëm yë nëëj, ja kutunk jëts jëte'n yë tpëjktäkp, jä'äy.

Nëmatyä'äk, wi'x ntejën ja kyäjp yë kutunk jëte'ep yë noky tjaapy, ¿tii ko ntejën tjä'äy?

Jä'äy

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts nëjatyu'ut jatu'uk'oojk. Yajko'ey, tu'uk wets jëte'ep ey koo ntu'nën, jatu'uk wets jëte'ep kyaj y'oy koo ntu'nën.

- Kyaj pestä'äk xko'ot
- Koj tu'uk pëtsëmtäjk
- Yajk axëëk yë nëëj
- Uuk wä'ätsë nëëj
- Kyaj nëëj xyajk'axëkët
- Kyaj pëtsëmtäjk xkojt
- Nakoj yë nëëj
- Kyaj xnakojt yë nëëj

Kyat y'ey koo xtu'nt	Yä'ät jëte'n ey koo xtunt

Kukon yë m'ëjxpëjkpajt mëët yë muku'uk, jëts twën'ijxt wi'x'n tëë mjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokykyäjpx tu'ukety yë nokyjya'ay jëts yajkä'px.

nyakoj

Ka' _____ nukoo mum xpëjktä'äkt.

pestä'äk

Pëjktä'äk tu'uk _____ .

wä'äts ijtyëm

Koj tu'uk _____ .

pëtsëmtäjk

Yajk _____ yë nekojpk.

Kukon yë m'ëjxpëjkpaajt mëët yë muku'uk, jëts twën'ijxt wi'x tëë mjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Jakyuk

Wën'ijx tu'ukety yë awänäx jëts jakyuk. Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp, jakyuk jëts nëjaatyu'uty mää tyanëpëjktäak.

Juupy yë **ntäak**.

Wä'äts **yë käjp najk** najk'ejtën.

Axëëk yë' Luis kyë'.

Ujkp yë **kiixyunk**.

Wën'ijx jatu'uk'oojk jëte'ep të xjä'äy, nëjunmay yë kajpyxy mëët yë awänäx taa yëjk nyëkiitsy, nëmatyä'äk tu'ukety.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy.

Xëëkojpk

Xëëkojpk jëte'n yajktijy tu'uk yë kajpyxy, ja' jëte'n koo pën tee tuny. Ja jä'äy, ja jëyujk ujk ja pëjta'ky.

Koo tu'uk jä'äy n'ijxën, tii ntanajäwën mëjëte'ep jëte'n xëëkojp yajtejp, jëte'n najktë'ën: pën jëte'n tump? ¿Pën jëte'n yajknëkäjpx, yajknëmatyäkp?

Ujk ijxyëm tu'uk nokyjyä'äy: "axëëk nëëj y'ukypy yë unä'äjkunk", koo najktëë'ën, pen jëte'n ja axëëk nëëj t'ukp? yajk atsoy "unä'äjkunk"; yë'ëts jëte'n yajktejp, Xëëkojp "unä'äjkunk", yë' jëte'n tee tump.

Ujk ijxyëm jatu'uk: "yajkwä'äts yë mëjtëjk", koo najktëë'ën, ¿pen jëte'n jëte'n yajknëmatyä'kp?, yajk atsoy "mëjtëjk"; yë'ëts jëte'n yajktejp, Xëëkojp.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, nokykyäjpx tu'ukety yë yajktëëp nayte'n jëts atsoojumpet nëtu'ukety. Päät ja xëëkojp.

Pyaajtikypy yë nteety tyëjk.

¿Pën tpaajtëkp yë tëjk?_____

Wit pujp yë ntääk María.

¿Pën wit pujp?_____

Ni'ik yajkxon yë pestä'äk.

¿Tii jëte'n ni'ik? _____

Të yë yëjk uk myo'tn.

¿Pën të myotn? _____

Nääjx täjp yë majä'äy.

¿Pën jëte'n nääjx täjp? _____

Tu' yë' yajkwatsypy.

¿Pën tu' tyajk'wätsp? _____

Namyuk mëët tu'tuk yë muku'uk jëts xwën'ijxtët yë nokyjyä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokykyäjpy mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, jëts jakyäpx, ja xëëkojp tëkey'ejtp. Tanëkiits jëte'ep mëët nyapyääty.

Paajtëkp _____ pëyë'ëky.

Yajkwatsypy yë _____ yë tyëjk.

Yajkwä'äts yë _____ .

Wä'äts yë _____ jëte'ep tsomp kojkëjxp.

yë kiixy

tsuj

atya'aky

Juana

yajk'ëjxpëjkp

jëën tëjk

nëëj

uuky

Tu'uk'ijx yajk'ëjxpëjkp yë mnokyjyä'äy jëts yajko'ey pën mä'ät.

Yajkoj nokyjyä'äy

Jä'äy tu'uk nyëkajpxypy.

Tu'uk'ijx yajk'ëjxpëjkp jëte'ep të xjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokykyäjpx jëte'ep të xjä'äy wä'n muku'uk tpatmëtoy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokyäjpx jëts nëwënmay

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Ja mëj'ajtën mëtsya'aky*, nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën. Nokykyäjpx kanääk'oojk mëët yajk'ëjxpëjkp.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Mi'iky*, nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën.

Nokyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp, *Jä'äy kyuxi'iky*, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën.

Mi'iky

Ja mi'iky, jaa y'äpäät ku tii jatmay, tii jyäk xëë tuny, uk ku jä'äy nyi'ipt, uk wëntsëjkën pën tmo'oty. Mää yë kumukpët köjp, ku nyi'ipt, yë öpöjtëp puj mi'iky, kupöjk mi'iky, nëk mi'iky mëët tutk tojkx.

Ku jo akujkxyëë tpöötsy jo yöötkay uuky tyuny, mëët jo mëëniptëjk. Ku ntijy jëtëën jyäk tuny, yë' y'äntootëp ëts ja moojk y'it, yo'nt pyat ay, ja ntijy jäk wëntsëjkëp ku moojk nyäxtëk, ja jak nëë kaapy ëts jyäk tyoskuyoty jo yojkjujky'öjtp. Yë të'n kyotyëp jo' puj mi'iky, kupöjk mi'iky. nëk mi'iky ëts tutk tojkx, yë' mëët jyäk pöuuky, kuley nyëj uk jëtsy jo'oy, xo'oxy kyë' jo' moojk kyëëy mëti'ip tump.

Tmotya'aky: Ruth Martínez Vázquez, Kumujkpët y'äa y'eyuujk

36

Majtsk apëjktiky

Yajktukmëtoy. Yajknëwamuk, koo anä'äkunk jyotpiky

Nëwënmay mää tyunkpääty

Wën'ijx yë awänäx.

Yajktukmëtoy

Yajktukmëtoy ja u'nktääk pënety una'ajk tmëët'äjtp jëte'ep ka'nëm mukoxk jyumejt y'apety, jëts jap jyapyety mää ja oportunidades, myajk tukmëtowä'änt:

- Tiku muts una'ak naxy pyä'äm pyiky.
- Yë una'ajk jëte'ep ka'nëm mukoxk jumejt y'apety.
- Jatii ko yë nëëj najk kë'ën.
- Tsooy una'ajk nmo'oyën.
- Wä'äts nëëj najk'ejtën.

Koo mnëjkxtët, mää ja tso'yëp tyëjkën, koo yë po' y'änt tutujk'ämp jëts mäjk'ämp, japom japom, majktäxk yäxp, tsontä'kä'äny jëts tutujk yaxp kyukëxët.

¡Mutsk una'ajkëjkp jëte'n!
Tsoyëp, Rocío José Ventura

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, jëts nëmatyä'äk.

- ¿M'ijx'äjtypy nokyjyä'äy jëte'ep taa xwëën'ijxy?
- ¿Tii ntejën kyajpxypy myatyakypy?
- ¿Mää yë noky jëte'mp xpääty?
- ¿Tii ntejën wyä'äny?

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp.

Yajktukmëtoy

Yajktukmëtoy: jëte'n yajktijy tu'uk ja nokyjyä'äy, ja wyä'äny koo tee tnëmata'aky, jëts jä'äy tnajäwët, yë jäte'n tyijypy ta mum kyëjxjä'äy.

Jap jëte'n yajkëxjä'äy:

- Tii nyëkapxypy, nyëmatyakypy
- Tii xëë
- Jënääk yäxp
- Mää wyämiky
- Pen wätsoop

Jaa yajkpëjta'aky mää jä'äy may t'ejxtën, mëj yajkjä'äy jëts kyaxë'ët.

Yë jëte'n nujunmä'äyëm wi'x yë noky kyojy jëte'ep yajk tejp Yajktukmëtoy, koo tee tnëmatya'aky nëwëmay jëts jakyuk.

Nëmatyä'äk jayen

Wën'ijx ja'y yë nokyjyä'äy.

Yajktukmëtoy

Yajktukmëtoy ja u'nktääk pënety una'ajk tmëët'äjtp jëte'ep ka'nëm mukoxk jyumejt y'apety, jëts jap jyapyety mää ja *oportunidades*, myajk tukmëtowä'änt:

- Tiku muts una'ak naxy pyä'äm pyiky.
- Yë una'ajk jëte'ep ka'nëm mukoxk jumejt y'apety.
- Jatii ko yë nëëj najk kë'ën.
- Tsooy una'ajk nmo'oyën.
- Wä'äts nëëj najk'ejtën.

Koo mnëjkxtët, mää ja tso'yëp tyëjkën, koo yë po' y'änt tutujk'ämp jëts mäjk'ämp, japom japom, majktäxk yäxp, tsontä'kä'äny jëts tutujk yaxp kyukëxët.

¡Mutsk una'ajkëjkp jëte'n!
Tsoyëp, Rocío José Ventura

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Wi'x x'ijx yë nokyjyä'äy?
- ¿Tëkatsy kyaxë'ëky mëët jatu'uk yë nokyjyä'äy jëte'ep të xwën'ijx mää yä'ät ëjxpëjpajtën?
- ¿Nokykyäjpx wi'x wyä'äny?
- ¿Tii ntejën kyapxypy myatyakypy?

Wën'ijx jatu'uk'oojk yë nokyjyä'äy jëts nëmatyä'äk jënääk wets pyëjkwakyxy, wi'x ntejën wyä'äny.

Nëmatyä'äk, wi'x nasjaw ja jä'äy jëte'ep yë noky tjä'äy, tii ntejën tyumpy, jënääk ntejën ja jumëjt, jä'äytyëjk ujk to'xtyëjk ntejën, tii ko ntejën yë noky tjajkoj.

Nokyäjpx

Nokykyäjpxnejt mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy, tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Pën yë noky tjaapy?
- ¿Tiijëk yajknëmatyäkäm?
- ¿Mäajëk ja matya'aky tyunä'äny?
- ¿Ey ntejën koo ja matya'aky npatmëto'ën?

Yää këxjä'äy tiiyety yajkmatyä'äkämp mää yë nokyjyä'äy yajktukmëtoy.

Yää këxjä'äy pën yë noky tjaapy jëts tii tyunk'äjtypy.

Nëmatyä'äk pën yë noky yajktanëkajxëp, tii ntejën tyuntëp.

Jä'äy

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, jëts yajkoj'ey tu'ukety tam yajkmëtoowkukët, yä'äy mää tyanëpëjktääk.

yajktukmëtoy ja jëts u'nktääk myent

Oportunidades tmëët'äjtp pën ja

nëëj ja jëts u'nktääk myent

Kukon yë m'ëjxpëjkpajt mëët yë muku'uk, jëts twën'ejxt wi'x tëë mjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts nëwënmay, jakyä'px mää tyanëpëjtääk.

Yajkë' yë _____ .

tsooy

nëëj

mëjk'äjtën

Tiikëjxp koo yë

_____ mpiky.

jikyxy

pestä'äk

naxy

Kä'nëm _____

y'apety ja y'anä'äjkunk.

kiixy

mukoxk

tseyëp

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Jakyuk

Wën'ijx tu'ukety yë awänäx jëts jaykyuk. Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety, jakyuk jëts jakyä'px.

Yajktëëpy päät mää ja matyäkmuujkën.

Yajktëë'jampy pää mää ja matyäkmuujkën.

Yajknaxypy jä'ä yë tse'yëp.

Yajknääjx jä'äy yë tse'yëp.

Pä'äm yë tse'yëp **nyëmatyakypy**.

Nyëmatyääjk pä'äm yë tse'yëp.

Mää ja tsë'yëp tyëjk **nyëjkxt** yë yä'ätyëjk.

Mää ja tsë'yëp tyëëjk **nyëjkxä'änt** yë yä'ätyëjk.

Wën'ijx jatu'uk'oojk jëte'ep të xnokykyajpyxy mëët yë awänäx, nëkäjpx nëmatyä'äk tii jëte'n tyijypy. Nokykyäjpx jënejt taa xwën'ijx.

Yë ayuujk jëte'ep yajktejp atëtspë ja nyëkajpxypy nyëmatyakypy koo y'atë'ëtsy. Yajknajäw koo najktë'ën: tii tyumpy.

Ujk ijxyëm, ma yë nokyjyä'äyën mëte'ep jëte'n ja kajpyxy yajktejp atëtspë "matyäkp yë tsoyëp". Koo najk të'ën, ¿Tii tyumpy yë tso'yëp?

Jëte'n yajk'atosy, "matyäkp", yë jëte'n yajktejp "atëtspë".

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë pijkunk, jëts jä'äy yë numbr mä yë mutspijkën jëte'ep nyëmatya'kypy yë mëj pijk.

nokykyäjpxp	jaapy	pujtp	kaapy	ku'p	mä'
1					

Nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk taa të xyajkojy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Wën'ijx yë awänäx, nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë atëtspë, nayte'n nokyjyä'äy, awänäx patkipy, wë'ijx tu'uk jëts jä'äy.

tump

kaapy

_____ yë teety kämwemp.

këyäjtëp

yajkxitsypy

_____ yë kiixyun ja utsy.

juupy

tyokypy

Juupy yë ntaak Aurelia _____
mää ja toktääjkën.

wojp

këyäjtp

_____ yë mutsk'u'nk.

Namyuk mëët jatu'tuk yë muku'uk jëts xwën'ijxtët yë nokyjyä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, nokykyäjpx yë atëtspë, jëts jakyäpx.

Ja toxtëjk tsoyëp _____'ja tnëwäämuk.

jyä'äy

tpatmëtyy

Ja tso'yëp _____ nokyëjxp.

myatya'aky

_____ yë taak mëjk kämwemp.

këyäjtp

Yë toxtyëjk yajkxon _____ koo ja tso'yën maytya'aky.

tump

Yë teety **Xëëwään** _____ mëët yë tso'yëp.

tkëjx'ooty

Namyuk mëët jatu'tuk yë muku'uk jëts xwën'ijxtët yë nokyjyä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Yajkoj nokyjyä'äy

Yajkoj tu'uk yë noky jëte'ep txëë'äjp. Yajktukmëtoy tajay mää tyanëpëjktääk.

Yajktukmëtoy

Tsyam meets myajktukmëtooy _____

_____

_____,

na'muk myajkwätsoot _____

_____

jam jëte'n mentët mää ja _____

_____

_____koo

xëë y'ä'nt _____ yä'ät po' _____yä'ä

jumëjt _____ majktä'xk_____.

_____

(Mxëë jëts tii mtsëën)

Tu'uk'ijx yajk'ëjxpëjkp jëte'ep të xjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokyäjpx, wä'n muku'uk tpamëtoy.

Nokyäjpx jëts nëwënmay

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp, yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Ja pä'äm jä'äy*, nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën. Nokyäjpx kanääk'oojk mëët yajk'ëjxpëjkp.

Nokykyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp, *Ja tsoyëpë mëët ja pä'äm jä'äy*, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën.

Nokykyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp yë *Wääjx okp käjp*, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën, nëkäjpx nëmatya'ak.

Tëkëëk apëjktiky

Tsyo'n mëtump. Noky jyä'äty jëte'ep ja u'nk jakam ejtp

Nëwënmay mää tyunkpääty

Wën'ijx yë awänäx.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, jëts nëmatyä'äk.

- ¿M'ijx nokyjyä'äy jëte'mp?
- ¿Mää yë jënte'm noky yajkpääty?
- ¿Tëë eyjuun yë nokyjyä'äy jëte'mp xkëjëmpiky?
- ¿Pën mtanëkajxyëp?
- ¿Të eyjyuun mtajä'äty koo mejts xyajkojt ujk xkäjpxt?

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp.

Noky jyä'äty jëte'ep ja u'nk jakam ejtp

Ja noky jëte'n tunkpatp koo jakam n'ejtën mëët ja käjp, mëët ja jëën tëjk nmëtu'nën, n'ëjxpëjkën, wi'x näty pën jyaty kyupety, jëte'n te nkäjpx nmatyäjkën.

Jëte'n kyojy:

- Mää kyojë'ëky, jëts tii xëë tii po'
- Ja jä'äy xyëëw pën yajktanëkajxëp
- Yajkäjpxpekyxy jayen
- Ja matyäjkën tyu'yo'oy
- Nawäkx tyuny
- Ja xyëëw pën tjaapy

Yajkpëjkta'aky nokyjyotypy jëts jëte'n yajknaskax:

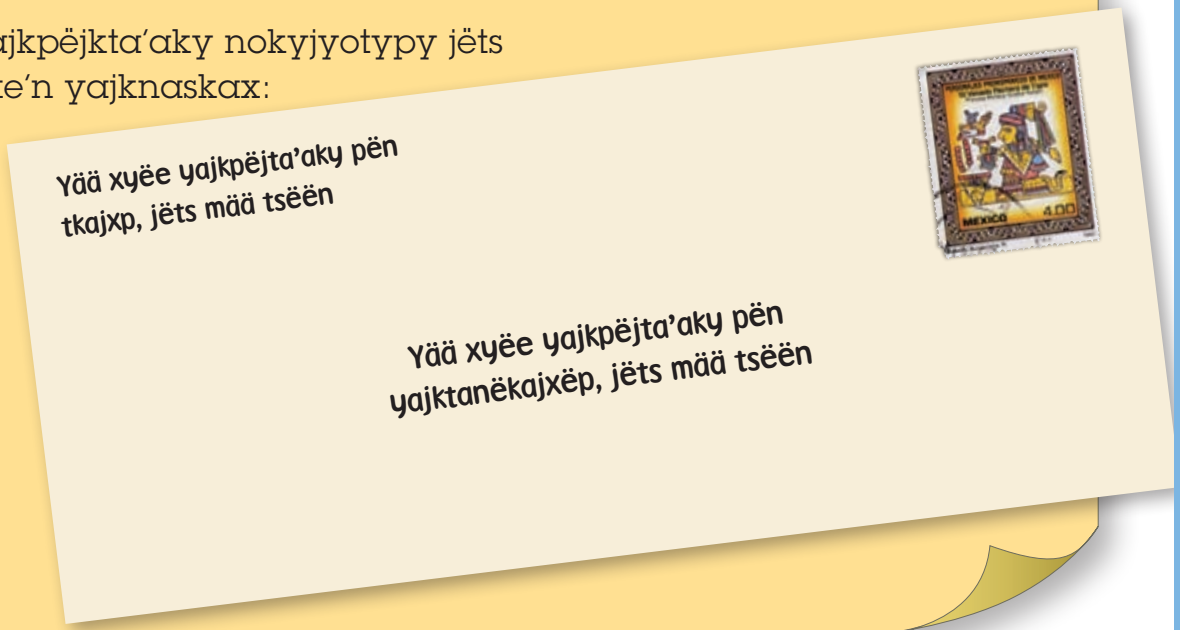

Yë jëte'n nujunmä'äyëm wi'x yë noky kyojy koojakam n'etën, koo tee tnëmatya'aky nëwëmay jëts jakyuk.

Nëmatyä'äk jayen

Wën'ijx ja'y yë nokyjyä'äy.

Nëwep käjp e´px´ämp *octubre*

Ëjts ja ntääku´nk ntsojknaxypy:

Jäte´n ëjts n´amëtoy npëjktsoy koo mejts tääkunk tsuj oy mejts jam m´et mää ja käjpën, kyaj ëjts nukoo xtajotma´aty, jëts ka´ mpëkët m´änët, oy tsuj ëjts yäm n´ity, ka´ n´ujkpëjkën, ja´y jëte´n ojts koo jemy njä´äty, oy tyunk nmëët´äjtypy, ni´ik nmeeny pyiky.

Tsyam ja okpë xëë tpääty, ja Xëëwään nëjkxämp xëëpätp, ja tsukuj y´unk ja´ats meeny ntamëkaxëp, jëts mejts tsuj xyajk´oyët ja okpë xëëw, may´äjtën n´amtoopy, jëts mejts ja pëjy xyajknëkxt mää ja nmëka´xën ojts nyäxtëk, majtsk oojk timy akumää.

Ni´ik jëte´n ja meeny n´ejx´ity jëts ja toktääjk npëjktä´äkä´äny, jëts ka´ n´ujk tso´nët, koo ka´ te tsyeptä´äkt jumëjt jëte´mp jam ëjts mëët mejts. Anëëjm yë ntsuknëëx jëts yä´ät noky atsojumpet, jap xnëkäjpxt xnëmatyä´äkt wi´x jam tukë´y tyuyo´oy mëët ja käjp, wi´x ja käjpxëëw ojts tyunyë, pën jëte´n kutunk´ätäm yä´ät jumejt tsyam myiny kyëta´aky.

Mejk mnay´ejxy´etët, jotmaapy ëjts koo mejts mpä´ämpat, nayëte´n ëjts mëjk nay´ejxy´ity.

Ja m´unk Alberto

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Tii jam m'ijxypy mä yë nokyjyä'äy?
- ¿Tii ntejën kyapxypy myatya'akypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Tiko ntejën yajkjä'äy ojts?
- ¿Tii xëë tii po' ojts yajkjä'äy?

Nokyäjpx tii xëë tii po' ojts yajkjä'äy yë noky, jëts nëjunmay tijety ntejën kyajpxypy myatyakypy. Jaa jä'äy ayuujk, jëte'ep mnasjawëp jam mpäätp mä yë nokyjyä'äyën.

Nokyäjpx

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy, ëjts ja ntääkunk ntsojnaxypy.

Nokykyäjpxnejt mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë yajktëëp, nëmatyä'äk.

- ¿Tii kyajpxypy myatyakypy yë nokyjyä'äy?
- ¿Pën jaapy?
- ¿Tiko ntejën jakam y'ity yë u'nkunk?
- ¿Tii y'amtoopy yë tyääkunk?
- ¿Tii pyaye'epy yë Alberto, jap nokyjotypy?
- ¿Tiko kyajëmpity yë Alberto mää ja kyajpën?

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts päät jatu'uk'oojk mää yë nokyjyä'äyën ëjts ja ntääkunk ntsojnaxypy patkiits.

Jäte'n ëjts n'amëtoy npëjktsoy koo mejts tääkunk tsuj oy mejts jam m'et.

Ka' n'ujkpëjkën, ja'y jëte'n ojts koo jemy njyä'äty.

Ja'ats meeny ntamëkaxëp, jëts mejts tsuj xyajk'oyët ja okpë xëëw.

Oy tsuj ëjts yäm n'ity.

May'äjtën n'amtoopy, jëts ja pëjy xyajknëkxt mää ja nmëka'xën ojts nyäxtëk.

Ni'ik jëte'n ja meeny n'ejx'ity jëts ja toktääjk npëjktä'äkä'äny.

Anëëjm yë ntsuknëëx jëts yä'ät noky atsojumpet.

Nëwep këjp epx´ämp octubre

Ëjts ja ntääku´nk ntsojknaxypy:

Jäte´n ëjts n´amëtoy npëjktsoy koo mejts tääkunk tsuj oy mejts jam m´et mää ja käjpën, kyaj ëjts nukoo xtajotma´aty, jëts ka´ mpëkët m´änët, oy tsuj ëjts yäm n´ity, ka´ n´ujkpëjkën, ja´y jëte´n ojts koo jemy jyä´äty, oytyunk nmëët´äjtypy, ni´ik nmeeny pyiky.

Tsyam ja okpë xëë tpääty, ja Xëëwään nëjkxämp xëëpätp, ja tsukuj y´unk ja´ats meeny ntamëkaxëp, jëts mejts tsuj xyajk´oyët ja okpë xëëw, may´äjtën n´amtoopy, jëts mejts ja pëjy xyajknëkxt mää ja nmëka´xën ojts nyäxtëk, majtsk´oojk timy akumää.

Ni´ik jëte´n ja meeny n´ejx´ity jëts ja toktääjk npëjktä´äkä´äny, jëts ka´ n´ujk tso´nët, koo ka´ te tsyeptä´äkt jumëjt jëte´mp jam ëjts mëët mejts. Anëëjm yë ntsuknëëx jëts yä´ät noky atsojumpet, jap xnëkäjpxt xnëmatyä´äkt wi´x jam tukë´y tyuyo´oy mëët ja käjp, wi´x ja käjpxëëw ojts tyunyë, pën jëte´n kutunk´ätäm yä´ät jumejt tsyam myiny kyëta´aky.

Mejk mnay´ejxy´etët, jotmaapy ëjts koo mejts mpä´ämpat, nayëte´n ëjts mëjk nay´ejxy´ity.

Ja m´unk Alberto

Tii ntejën junmaapy Alberto koo yë tyääkunk nokyjyä'äy tanëkax. Tiko yë tyääk tnëmay kyat joyma'aty, koo mejts mpä'ämpat.

Jä'äy

Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts yajkoj'ey tu'ukety tam yajkmëtoowkukëtën, yä'äy mää tyanëpëjktääk.

Alberto mëtump të jakam nyëkxn

koo mpä'äpat jotmaapy ni'ik mejts ëjts

meeny Xëwëën Jats ja mëët naskaxët

Kukon yë m'ëjxpëjkpajt mëët yë muku'uk, jëts twën'ijxt wi'x tëë mjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, jëts nayte'n yë kajpyxy, taa në'netyën nëkëjxy, nëwënmay jëts jakyäpx.

noky

Mejts ntääkunk koo yä'at _____ xkëjëmpëjk.

mpä'ämtuunëp

Kya't nukoo xtoojtma'aty yë jatu'uk'oojk _____ .

Xëëwään

_____ ja meeny ntamëkajxëp.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy tatë xjaakya'pyxy, yajkoj'ey pën tëë myä'äty.

Jakyuk

Wën'ijx tu'ukety yë awänäx jëts jakyuk. Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety, jakyuk jëts jakyä'px.

Ja myuku'utëjk yë Albert nokykyäjpxp ja noky.

Nokykyäjpxp ja noky ja nyuku'uktëjk Albet.

Ja noky jëte'n nokykyäjpxtep ja Albert myuku'utëjk.

Yë ntääk y'u'nk y'awijxypy.

Y'u'nk yë y'awijxypy yë ntääk.

Y'awijxypy yë ntääk y'u'nk.

Päät ni'ik tyuny.

Tyuny ni'ik yë päät.

Ni'ik tyuny yë päät.

Wën'ijx wi'x yajk jä'y.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy, wi'x jyä'äy, jakyuk, jam tmëët'aty jëte'ep yajktejp, xëëkojpk, jëts atëtspë.

Yë nokyajpyxy tëkëëkjëëjp yajkxëëmo'oy.

- Xëëkojpk: ja jëte'n yajktejp pën tee tump.
- Atëtspë: ja' jëte'n koo te tuny.
- Yajkä'px: ja nyëkajppyxy wi'x jëte'n yajktyuny jëts mää.

Ujk ijxyëm:

Yë kajpyxy: "Ja Alberto myuku'utëjk nokykyäjpxp", ja xëëkojp "ja Alberto", ja atëtspë "nokykyäjpxp" yajkäpx "myuku'utëjk".

Jëte'n te'n yë ayuujk ääw, ka' yë tu'uky y'ity, wënijx:

Yë ntääk y'u'nk y'awijxypy.
Y'u'nk yë y'awijxypy yë ntääk
y'awijxypy yë ntääk y'u'nk.

Uuk ejx:

Yajkäjpxp nayte'en:	"Yë <u>ntääk</u>	<u>y'u'nk</u>	<u>y'awijxypy</u>"
	Xëëkojp	Yajkä'px	atëtspë

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy, wën'ijx yë awänäx, jëts jä'äy majtsk yë kajpyxy, jëte'ep të n'ixyëm.

Yë u'nk yajkwatsypy tyëjk.

Tyëjk yjakwatsypy yë u'nk.

Yajkwatsypy yë u'nk tyëjk.

Anatuuj kaaky yajkojpy.

Nokyjyaapy yë Päät jap.

Yë u'nk määp myapajtkixjpy.

Namyuk mëët jatu'tuk yë muku'uk jëts xwën'ijxtët yë nokyjyä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp tu'ukety yë nokyjyä'äy jëts yajkoj'ey tu'ukety tam yajkmëtoowkukëtën, yä'äy mää tyanëpëjktääk.

të	tkejx	Alberto	noky

ni'ik	njamyetsypy	mi'iky	yäm	ja

ni'ik	jotmay	ja	Adela

ntunä'äny	ëjts	tëkëëk	po'	nëjkxän

Namyuk mëët jatu'tuk yë muku'uk jëts xwën'ijxtët yë nokyjyä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Yajkoj nokyjyä'äy

Yajkoj tu'uk yë noky jëte'ep yajkjaapy koo pën jakam y'ity, tajay mää tyanëpëjktääk.

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy taa xwën'ijxy, jëte'n junmay tam jex ja unä'äjk jakam y'ity jëts jä'äy.

Këëw pō´ _____

Käjpxpokxën _____

_____

Tii kō xnëjay _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Kyëjxn _____

_____

Këëw pën jaapy _____

Yajkoj'ey jëts tajay, pëjktä'äk xyëëw pën mtanëkajxëp.

Pën tkajxp

_____

_____

Pën yajktanëkajxëp

_____

_____

Tu'uk'ijx yajk'ëjxpëjkp jëte'ep të xjä'äy, yajkoj'ey pën mä'ät.

Nokyäjpx, wä'n muku'uk tpamëtoy.

Nokyäjpx jëts nëwënmay

Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp, yë nokyjyä'äy jëte'ep txëëw'äjtp *Ja käjp'*, ets, *Ja nääjx nkäjp ëts nëë iipy* nëkäjpx nëmatyä'äk mëët muku'uktëjk, tii jëte'n tyijypy, ja jë yë käjp yajkjamyetsy ku jakam nnëjkxën, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën më'e'px mukoxk ääy. Nokyäjpx kanääk'oojk mëët yajk'ëjxpëjkp.

Nokykyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp, *Jam kämjotp*, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën më'jëxtijkyxy myajktäxk ääy.

Nokykyäjpx nayte'n mëët yajk'ëjxpëjkp yë *Tsäptëjk yäxpë*, jap yajkpääty mää yë noky kyäjpxpaajtën më'jëxtikyxy myëkoxk ääy, nëkäjpx nëmatya'ak.

Yajkoj tii y'amtoopy pyëjktsoopy yajktunkpäät jëte'ep të xjakjujy.

Tu'ukpë. Nokykyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy.

Nëwemp majkmatsk´ämp *diciembre*

Ëjts ja ntääk, ja nteety tsuj ni´ik nayjäw koo meets tsyam nkäjpxpekyxy.

Yä´ät noky tanëjay meets jëts nakyäjpxpokxën, jets meets xnajäwët koo ëjts yäm, tsuj n´ity, ka´ nukoo ja käjp n´ujktajotmaany, tsyam jëte´n tëkëëk jumëjt y´apety koo ntsoony mëtump.

Jawaan ja´y najktunä´äny jëts ëjts nëjkxan, jëts jatu´uk´oojk, kajpxën nxekën na´amuk, jam tsukum tsuj, xkäjpxpokxt.

Jatynyëm ëjts María japëja´ax jëten jex ntoxtyëjk´ajty, koo jex katsoony mëtump, mää ëjts yäm n´ity, ni´ik tyëkatsy ja toxtyëjk.

Ja napyäjtën tsojk, oy tsuj n´ejtën.

Ja m´u´nk kuxyëpëjy

Jä'äy tii kyapyxy myatya'akypy yë nokyjyä'äy.

Tu'ukpë. Ejxkäp mëte'ep txëëw'äjtp nyëkapxypy, yajktukmëtoy, ja noky jëte'ep kojp koo unä'äjk jakam y'ity, aki'tsmuk mëët yë awänaxy.

Yajktukmëtoy

Yajktukmëtoy ja u'nktääk pënety una'ajk tmëët'äjtp jëte'ep ka'nëm mukoxk jyumejt y'apety, jëts jap jyapyety mää ja *oportunidades*, myajk tukmëtowä'änt:

- Tiku muts una'ak naxy pyä'äm pyiky.
- Yë una'ajk jëte'ep ka'nëm mukoxk jumejt y'apety.
- Jatii ko yë nëëj najk kë'ën.
- Tsooy una'ajk nmo'oyën.
- Wä'äts nëëj najk'ejtën.

Koo mnëjkxtët, mää ja tso'yëp tyëjkën, koo yë po' y'änt tutujk'ämp jëts mäjk'ämp, japom japom, majktäxk yäxp, tsontä'kä'äny jëts tutujk yaxp kyukëxët.

¡Mutsk una'ajkëjkp jëte'n!
Tsoyëp, Rocío José Ventura

Noky jëte'ep kojp koo unä'äjk jakam y'ity

Yajktukmëtoy

Nyëkapxypy

Nëwep këjp epx´ämp *octubre*

Ëjts ja ntääku´nk ntsojknaxypy:

Jäte´n ëjts n´amëtoy npëjktsoy koo mejts täakunk tsuj oy mejts jam m´et mää ja käjpën, kyaj ëjts nukoo xtajotma´aty, jëts ka´ mpëkët m´änët, oy tsuj ëjts yäm n´ity, ka´ n´ujkpëjkën, ja´y jëte´n ojts koo jemy jyä´äty, oytyunk nmëët´äjtypy, ni´ik nmeeny pyiky.

Tsyam ja okpë xëë tpääty, ja Këëwään nëjkxämp xëëpätp, ja tsukuj y´unk ja´ats meeny ntamëkaxëp, jëts mejts tsuj xyajk´oyët ja okpë xëëw, may´äjtën n´amtoopy, jëts mejts ja pëjy xyajknëkxt mää ja nmëka´xën ojts nyäxtëk, majtsk´oojk timy akumää.

Ni´ik jëte´n ja meeny n´ejx´ity jëts ja toktääjk npëjktä´äkä´äny, jëts ka´ n´ujk tso´nët, koo ka´ te tsyeptä´äkt jumëjt jëte´mp jam ëjts mëët mejts. Anëëjm yë ntsuknëëx jëts yä´ät noky atsojumpet, jap xnëkäjpxt xnëmatyä´äkt wi´x jam tukë´y tyuyo´oy mëët ja käjp, wi´x ja käjpxëëw ojts tyunyë, pën jëte´n kutunk´ätäm yä´ät jumejt tsyam myiny kyëta´aky.

Mejk mnay´ejxy´etët, jotmaapy ëjts koo mejts mpä´ämpat, nayëte´n ëjts mëjk nay´ejxy´ity.

Ja m´unk Alberto

Tekëëkpë. Yajko tu'uk noky jëte'ep yajktejp nyëkapxypy mää xtuknajäwët muku'uk koo sabado xëë myatyä'kä'ät pën una'ajk tmëët'äjp mutskety.

Majktäxkpë. Nëkäjpx tii wyä'äny yë noky jëte'ep yajktejp nyëkapxypy.

Mukoxkpë. Nëkäjpx nëmatyä'äk mää tyunkpääty yë jëte'mp nokyjyä'äy, jä'äy mää tyanëpëjktääk.

- Tii xëëw tii po'
- Xëëw pën yajktanëkalxëp
- Yajkäjpxpokxp pën yajktanëkajxëp
- Tii yajktukmëtoop
- Koo kyëjxn
- Xëëw pën tjaapy

Tutujkpë. nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp, nëkeets kajpyxy jëte'ep txëëkuyaxp.

- Yë uk yajk axëkëp ja në' tu'.
- Nteety Luis wä'äts tyëjk tjak'ity.
- Yë poop tëjk myä'tn.
- Paajtëktëp yë.
- Nteety Felipe yajkojypy tu'uk noky.

Jëxtujkpë. Nokyäjpx mëët yajk'ëjxpëjkp yë nokyjyä'äy, jënkeets ja kajpyxy jëte'ep txëëw'äjtp atëtsp.

Ja' tseyëp tu'uk noky tjakojy taa tmënijkyxy mää ja komuunytyëjk, jam ja noky tpëjktääjky potsywyemp, myatya'aky mëët ja kutunk, nyëkxt kaapy ukp, yajkxon ja jä'äy nokyapyxy.

Tuktujkpë. Yajkoj tu'uk ja noky jëte'ep yajkjaapy ko ja unä'äjk jakam y'ity.

Notas

Notas

Notas

Notas

INSTITUTO NACIONAL PARA LA EDUCACIÓN DE LOS ADULTOS

Tii tëë tyajkjujy
Njaapy jëts nnekykyajpxypy ëjts ayuujk

Jä'äy mxëë tam t'amteyën

Mëtu'uk xënëkkon | Mëmajtsk xënekkom | Xëëkojp

Nëëkkeets mëët yë ✓ mää yë pijkunkën, tiyety tëë x'ejxt jëts tiyety tëë tyajkyujy yë ëjxpëjkp.

RFE o CURP

Mëtu'ukp apëjktiky

- Myëtokukkëp mayëëjp nokyjyä'äy, tan ja jantsyä'wën ja ejxtänën. ○
- Myëtokukkëp nokyjyä'äy tii wyä'äny jëts mää tyunkpääty, kyonkyixypy mëë awänäx. ○
- Myëtokukkëp, jyakyukkëp ja nokyjyä'äy nokyapyxy, jëts y'ejxkipxypy mëët ja awänäx. ○
- Nyëjatyitypy tsuj jëts kapyxy ja nokyjyä'äy. ○
- Nyatstsojktakypy ja nekyäjpxk jëts nekyäjpxp natyu'uk. ○

Xyäm jëte'n nijxy jëts najkkutiky ku tëë tjakyujy.

Tii xëë tii po' kyojy: _____

_____

Yajk'ëjxpëjkp xyëë

Mëmajtsk apëjktiky

- Myëtokukkëp, jyakyukkëp äy jëte'ep nokyjyä'äy jëte'ep tëë t'ëjxpiky. ○
- Y'ejxkajpy nokyjyä'äy jëte'ep tsä'äy jëts tii wyä'äny jëts mää tyunkpääty. ○
- Jyajtypy tyajkojt ja neky jëte'ep kojëkp ku jä'äy myatyäkmiky, jëts nayte'n ja neky jëte'ep txëë'äjtp tanëwämuk. ○
- Y'ejxkajpy jëts jyaapy kapyxy ja letrë jëte'ep tunkpätp ku ayuujk ää yajkjä'äy. ○
- Nyajäwëp jëts yajktunkpatypy juun yajkjä'äy mëj awëtspë, mëj yuktujkpë. ○
- Y'ejxkajpy jëts jyakyukkëp tiyety tëë tyajkjujy mää yä'ät mëmajtsk apëjktiky.

Xyäm jëte'n nijxy jëts najkkutiky ku tëë tjakyujy.

Tii xëë tii po' kyojy: _____

_____

Yajk'ëjxpëjkp xyëë

INSTITUTO NACIONAL PARA LA EDUCACIÓN DE LOS ADULTOS

Tii tëë tyajkjujy

Njaapy jëts nnekykyajpxypy ëjts ayuujk

Tii tëë xjakyujy

Tii tëë njaakyujy	Tii njaakwä'äny

Ëjxpëjkpëtëjk yää mxëë pëjktä'äk

Juun kyojë'ëky

Tii xëë tii po' kyojy: _____

Mää kyojë'ëky:

_____

_____

Xyëë pën jyuntum kyojë'ëky